

DARBININKAS

Vol. LXIX, Nr. 45

Lapkritis - November 16, 1984

Penktadienis-Friday

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N.Y. 11207

30 centų

Savaitės įvykiai

Lenkijos Vidaus reikalų ministerija paskelbė, kad dėl kun. Jerzy Popieluszko pagrobimo ir nužudymo yra apkaltinti policijos kpt. Grzegorz Piotrowski ir du lt. Waldemar Chmielewski ir Leszek Pekala. Jie buvo pažeminti į eilinius ir išmesti iš komunistų partijos. Dėl šio įvykio yra taip pat kaltinamas religinių reikalų departamento direktoriaus pavaduotojas plk. Adam Pietruszka, o to paties departamento direktorius gen. Zenon Platek buvo suspenduotas už nepakankamą savo valdinių priežiūrą.

Indijos ministru pirmininku, žuvus Indirai Gandhi, buvo paskirtas ir parlamento patvirtintas jos sūnus Rajiv Gandhi.

J.T. paskelbė, kad Izraelio ir Libano karinės komisijos pradėjo pasitarimus dėl Izraelio pasitraukimo iš Libano ir Izraelio šiaurinės sienos saugumo.

FBI Floridoy susekė sąmokslą nužudyti Honduro prezidentą Roberto Suazo Cordovą ir areštavo du kolumbiečius ir vieną kubietį.

Indijoje, nužudžius jos min. pirmininkę Indirą Gandhi, per kelias dienas vyko žiaurus indų atsiskaitymas su ten gyvenančiais sikais. Buvo puolami sikų gyvenami namai ir deginami, o patys sikai įvairiais būdais kankinami ir užmušami. Kariuomenė ir policija buvo bejėgės riaušes sustabdyti. Yra žuvę apie 1000 žmonių.

Nikaragvos prezidento rinkimus pasiskelbė laimėjęs sandinistų Tautinio išlaisvinimo fronto kandidatas ir dabartinis juntos koordinatorius Daniel Ortega Savedra, surinkęs apie 62 proc. balsų. Kitos dvi partijos surinko 21 proc. balsų. Rinkimuose dalyvavo septynios partijos, o 3 partijos dėl vyriausybės vykdymo suvaržymų atsakė dalyvauti.

J.T. paragino Britaniją ir Argentiną pradėti pasitarimus dėl Falkland salų.

Angolos vyriausybė pasiūlė sumažinti ten esančių Kubos karių skaičių nuo 30,000 iki 10,000 ir juos atitraukti nuo pietinės Angolos sienos, jei Pietų Afrika suteiktų nepriklausomybę Pietvakarių Afrikai.

Kinijos faktinis valdovas Deng Xiaoping nusiskundė kad, nepaisant jo vedamos karinės politikos, Kinijos armija vis dar kenčia nuo persenusių generolų, nemokšiško ir gramozdiškumo.

Irano prezidentas Hojatolislam Ali Khamenei pareiškė, kad Iranas nesivaržys kirsti smūgį JAV interesams bet kurioje pasaulyje dalyje.

Kinijos ir Sov. S-gos penktasis derybas tarpusaviu santykiams pagerinti Kinija pavadino naudingom ir pareiškė, kad abi pusės yra pasiruošusios pagerinti ekonominius, prekybos, mokslinius ir kultūrinius mainus.

Valst. sekr. Shultz, dalyvaudamas Indijos min. pirmininkės laidotuvėse, susitiko su Sov. S-gos min. pirmininku Tichonovu ir pareiškė jam energingą protestą dėl Sov. S-gos užuominų, kad į Indijos Gandhi nužudymą yra įsivėlusios JAV.

Čilės ministrų kabinetas dėl vykusių politinių neramumų atsisakė. Opozicijos vadai mano, kad dabar vyriausybė imsis griežtesnių priemonių prieš disidentus. Netrukus buvo sudarytas naujas ministrų kabinetas, ir krašte paskelbta apgulos būklė.

UŽKLIŪVA IR KALĖDINĖS EGLUTĖS Iš Lietuvos K. Bažnyčios Kronikos Nr. 62

Vyskupas verčia pasirašyti

1983 gruodžio 14 į Vilnių pas RRT įgaliotinį Petrą Anilionį buvo sukviesti visų Lietuvos konfesijų vadovai: Katalikų Bažnyčios vyskupai — Kauno arkivyskupas ir Vilkaviškio vyskupijos vyskupas Liudas Povilonis, vyskupas Vincentas Sladkevičius, Panevėžio vyskupijos valdytojas prelatas Kazimieras Dulksnys, Vilniaus arkivyskupijos valdytojas Gutasakas (Telšių vyskupijos vyskupas Antanas Vaičius nedalyvavo dėl ligos); stačiatikių arkivyskupas Viktorinas, sentikių aukščiausios tarybos pirmininkas S.S. Jegorovas ir evangelikų vyskupas Kairvanas.

Buvo pasiūlyta pasirašyti po iš anksto paruoštu tekstu už taiką, smerkiančiu amerikiečius ir aukštinančiu Sovietų Sąjungos KP CK generalinį sekretorių Jurijų Andropovą. Vyskupas L. Povilonis ir vyskupas V. Sladkevičius atmetė paruoštą tekstą, siūlydami kiekvienam pasirašyti po savo tekstu.

Su tokiu vyskupų pasiūlymu nesutiko ir pasipriešino stačiatikių arkivyskupas Viktorinas bei sentikių aukščiausios tarybos pirmininkas Jegorovas. Tada P. Anilionis pasiūlė pasirašyti po švelnesnio turinio raštu.

Išbarė vyskupa

1983 rugsėjo mėnesį Kaišiadorių vyskupas Vincentas Sladkevičius buvo iškvieistas pas RRT įgaliotinį Petrą Anilionį ir išbartas, kam suteikęs kunigystės šventimu Janui Sutkevičiui "Tam esanti Kunigų seminarija Kaune, tegul stoja ir gaus šventimus, kito kelio nėra ir negali būti", — mokė vyskupą P. Anilionis.

Slapta pagrindinė grupė tikėjimui ginti

Yra žinoma, kad pradėjo veikti TTGK komiteto pagrindinė grupė. Ji tęs veikusio TTGKK pradėtą darbą. Susidariusiomis sunkiomis sąlygomis, dėl KGB represijų ir grasinimų, TTGK komitetas viešai veikti negali, todėl, kaip ir buvo pramatyta, kuriant šį komitetą, tarybinių įstaitų dėmesys į tikinčiųjų diskriminacijos faktus bus atkreipiamas anoniminiais dokumentais.

TTGKK pagrindinė grupė yra parašiusi protestų, pvz., Nr. 2 TSKP generaliniam sekretoriui Černenkai dėl pareigūnų elgesio 1984 sausio 21 Kaune Butkevičių bute, 1984 sausio 26 ir 29 Raseiniuose bei Viduklėje bei tu pačią metų sausio 28 Kapsuke Genovaitės Navickaitės bute.

Nr. 3 dokumente protestuojama dėl tarybinių pareigūnų pastangų sumenkinti ir trukdyti šv. Kazimiero jubiliejaus minijimą Vilniuje ir visos Lietuvos mastu.

Dėl kun. P. Račiūno interviu

Praėjusių metų rudenį žurnale "Soviet Life", o po to ir Amerikos Lietuvių komunistų laikraštyje "Laisvė" buvo išspausdintas Alytaus klebono kun. Prano Račiūno interviu. Formaliai žiūrint, interviu nepasakytas netiesos. Tačiau, kadangi pateikta tik maža dalis tiesos apie Bažnyčios padėtį Lietuvoje, nutylint skaudžią, aktualią jos dalį, šio interviu sąžiningu pavadinti negalima.

Kun. P. Račiūnas teigia, kad "viską dar atliekame pagal katalikiškas tradicijas", sakomi pamokslai, teikiamas Santuokos sakramentas, lankomi ligoniniai. Bet juk katalikiškos tradicijos

reikalauja kur kas daugiau, į jas įeina ir vaikų katekizacija, tikinčiųjų lankymas jų namuose — kalėdojimas, Vėlinių procesija į kapines ir t.t. Interviu nutyli, kad už šių tradicijų atlikėjų kunigai kaltinami teisumo, baudžiami administracinėmis bandomis, perspėjami oficialiais įspėjimais.

Kun. P. Račiūnas kalba jog "yra bažnytinis komitetas", bet ar užsienio skaitytojas supras, kad tą komitetą siekiama paversti priemone, leidžiančia teisei kištis į grynai bažnytinis reikalus.

Toliau kun. P. Račiūnas teigia: "Vykdome liturgines reformas pagal II-ojo Vatikano susirinkimo nutarimus", — deja, ar ne per ilgai tai tęsiasi? Kitos katalikiškos tautos tai atliko kur kas greičiau. Tokia padėtis Lietuvoje susidarė ne be dievių pagalbos.

Kun. P. Račiūnas prieštarauja pats sau, teigdamas, kad religinė bendruomenė gyvena ir veikia normaliai, tačiau, deja, "tikinčio jaunimo nėra daug". Ar gali būti kalba apie normalų religinės bendruomenės gyvenimą, kai dieviai visokiais būdais kišasi į Bažnyčios vidaus gyvenimą, trukdo tikintiesiems katalikiškai auklėti savo vaikus, kai Aukščiausio Teismo pirmininko pavaduotojas Ignatas televizijos laidoje oficialiai tvirti-

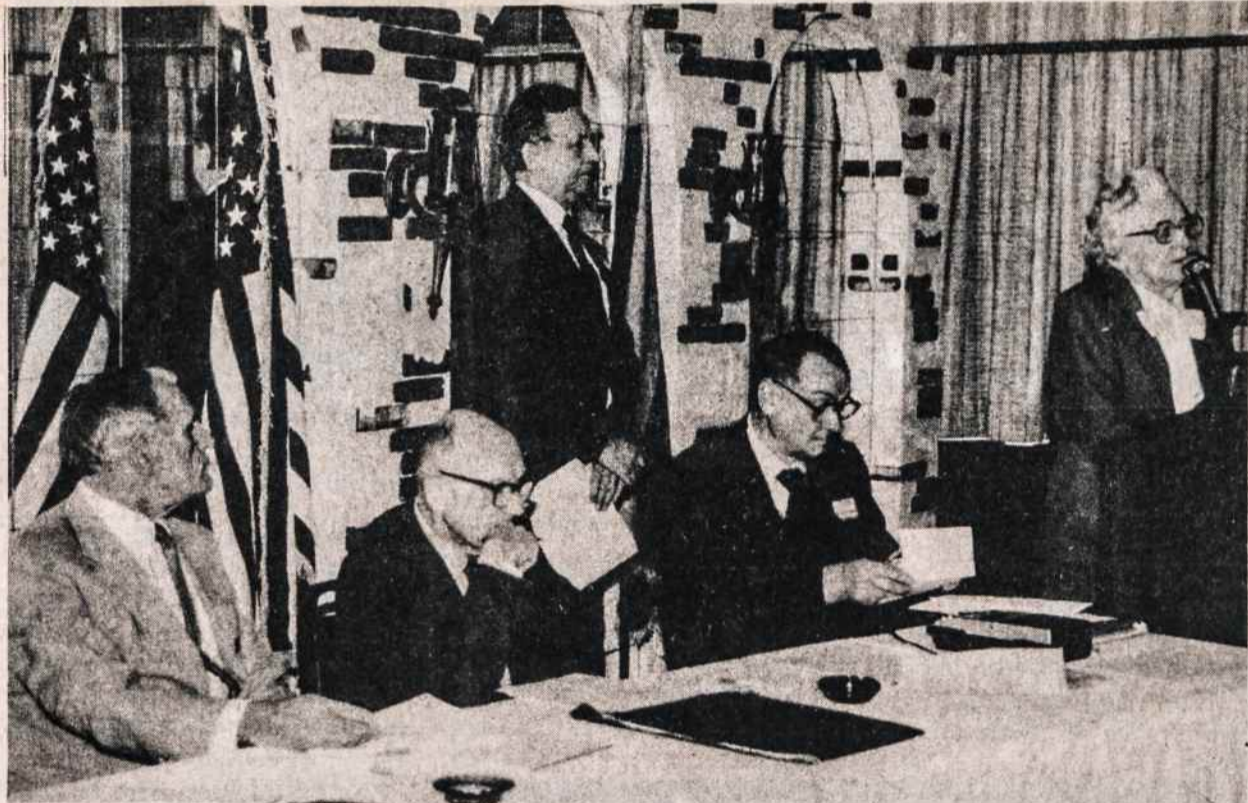
na, kad Bažnyčia neturi teisės savintis žmonių ir jaunimo auklėjimo funkcijas.

Užsienio skaitytojus dezinformuoja ir prie interviu pridėtos nuotraukos, kur matyti kun. P. Račiūnas bažnyčioje su būriu vaikų — patarnautojų ir adoruotojų. Šį kartą bedieviai žurnalistai "užmiršo" skaitytojams priminti, kad pagal Religijų susivienijimų nuostatus draudžiama vaikams ir jaunimui aktyviai dalyvauti Bažnyčios gyvenime — patarnauti šv. Mišiose, adoruoti ir kad nuotraukoje matomi vaikai ir jaunimas "pažeidžia" tuos įstatymus, už ką mokykloje, o neretai ir saugume juos galima terorizuoti.

O Alytaus bažnyčios išorės vaizdas su būriu devocianalių pardavėjų (lyg tai būtų oficialiai leidžiama)... Kaip tai vaidinamiška, kai prisimeni, kad tą pačią 1983 vasarą RRT įgaliotinis Petras Anilionis ultimatumo forma pareikalavo Lietuvos vyskupų ir vyskupijos valdytojų tokius pardavinėtojus (beje, jie vienintelė galimybė tikinčiai laudžiai apsirūpinti religiniais reikmenimis) išvaryti iš šventorių.

Melas ne tik tada, kai tiesiogiai sakoma netiesa, melas ir tada, kai tiesa, skaudi, aktuali tiesa, nutylima.

(nukelta į 2 psl.)

Amerikos Lietuvių Tarybos suvažiavimą sveikina gen. konsulė J. Daužvardienė. Iš k. dr. J. Valaitis, M. Pranevičius, dr. L. Kriaučeliūnas, inž. Gr. Lazauskas. Nuotr. P. Maletos

VOKIEČIŲ SPAUDA APIE NELEIDIMĄ POPIEŽIUI LANKYTIS LIETUVOJE

Vokiečių spaudos nuomone, Maskva nedavė leidimo popiežiui Jonui Pauliui II-jam aplankyti Lietuvą, nes komunistiniame pasaulyje šiuo metu vyrąja netikrumas ir apsisprendimo stoka — popiežiaus vizitas sovietijos "katalikų centre" sudary-

NAUJI PAGRINDŽIO LEIDINIAI

Darbininko redakciją pasiekė nauji pagrindinio leidiniai: Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos 64 nr. ir Aušros 35 (75) numeris.

LKB Kronika išleista okupuotoje Lietuvoje š.m. spalio 7. Numeris skiriamas Vilniaus arkivyskupijos apaštališkam administratoriui tremtinii vyskupui Julijonui Steponavičiui. Aušros 35 numeris išleistas okupuotoje Lietuvoje 1983 metų vasario mėn.

tų perdidelių problemų komunistiniam režimui.

Die Welt rugpjūčio 27 vedamajame, pavadintame "Bijosi piligrimo", rašo: "Ši pasaulinė galybė atsiveria nuo asmens, apie kurį Stalinas juokaudamas klausė, kiek jis turi divizijų... Šis silpnybės pademonstravimas neliks nepastebėtas anapus sovietinės galybės ribų, jį pastebės ir (SSRS-os) viduje, nuo Lietuvos, per Ukrainą su jos uždrausta Unity Bažnyčia, Lenkijoje ir kitose katalikų apgyventose Rytų valstybėse. Ideologiniu atžvilgiu tai daug sako, bet ir pavojinga... Reikalui esant, Stalino įpėdiniai gali užsigeisti panaudoti tikrą divizijas prieš popiežiaus įsivaizduojamąsias

Sueddeutsche Zeitung rugpjūčio 28 išspausdintame straipsnyje mėgina išaiškinti, kodėl

ITALŲ IR RUSŲ SPAUDA DOMISI LIETUVOS GYVENIMU

"Dėkojame, mum pakanka savų dvasiškių". Tokia antraštė buvo paskelbtas straipsnis apie Lietuvą "Europeo" žurnale. Straipsnio autorius — Franco Pantarelli.

Rašoma, kad Lietuva yra maža respublika Sovietų Sąjungos teritorijoje. Lietuviai yra karingi, ištvėrimingi ir ištikimi katalikų tikėjimui. Ypatingo dėmesio Lietuva susilaukė pasaulyje, kai popiežiui Jonui II nebuvo duotas leidimas atvykti Lietuvon.

Lietuvio vardas yra vėrtės sinonimu žmogaus, kuris veikia nežiūrint nepalankių sąlygų, greitai užsidegęs ir puola prieš ypatingu įnirtimu.

Sovietiškoje spaudoje randama tiesiog mitologinio pasakojimo apie lietuvių diviziją, kovojančią prieš afganistaniečius partizanus. (Red. pastaba: iš kur tokia žinia?)

Lietuvių vardas Sovietijoje yra taip pat rišamas su religiniu sąjūdžiu, ir nežiūrint Maskvos ateistinio spaudimo religija Lietuvoje gyva.

Pagal Vatikano statistikos duomenis iš 3,178,000 Lietuvos gyventojų 2,524,000 yra katalikai.

Toliau straipsnyje primenama, kad Lietuva yra kariavusi su Rusija, kad Lietuvon bėgo rusų politiniai emigrantai, kaip kunigaikštis Andrius Kurbskis.

Literatūroje rusų autoriai yra rašę apie lietuvius, pav., Lermontovas "Litvinka", Puškinas mini lietuvių karingumą, iš Lietuvos kilusi didžio rusų rašytojo Dostojevskio giminė, kunigaikštiai Golicinai — Gedimino palikuoniai.

Istoriniai faktai paduoda teisingai aprašant Nepriklausomybės paskelbimą, Molotovo-Ribbentropo paktą Lietuvos perleidimą sovietams. Vakariečių nepripažinimas Pabaltijo vals-

tybių įjungimo į Sovietų Sąjungą, užakcentuotas ir JAV esančių Pabaltijo pasiuntinybių egzistavimas. Pažymėtas ir prez. Reagano 1982 liepos 15 "Pabaltijo valstybių laisvės dienos" proga priminimas apie narsius pabaltiečius, trokštančius savo teisių.

Kad tai atsverti — sekančią dieną lenkų episkopalinėje konferencijoje Varšuvoje, buvo šventiama šv. Kazimiero — Lietuvos globėjo — diena. Buvo paskelbta, kad kita konferencija bus ne Varšuvoje, bet Balstogėje, kurios jurisdikcijoje yra ir Vilniaus vyskupija.

Maskva neduoda reikšmės Amerikos nepripažinimo Pabaltijo valstybių inkorporavimo retorikai, bet niekaip negali palaužti lietuvių tautinių ir religinių nusiteikimų. Nepasitenkinimas Maskva apima vis didesnes gyventojų mases, nors Maskva ir skelbia šiek tiek tokius nuolaidas religinio kulto vykdytojams. Bet tai yra tik žodinės ir propagandos tikslas nuolaidos.

Kaip žinia, 75-tas Kodekso paragrafas draudžia "antisovietinę veiklą". Ir šiuo paragrafu remiantis baudžiami visi disidentai.

Lietuvoje šiam paragrafui atitinka 199 paragraf. 1 skyrius, kuriame sakoma "draudžiama nepagrįstai skleisti kalbas politiniais ir socialiniais klausimais apie sovietinę sistemą".

Kad būti nubaustam pagal šį paragrafą, užtenka surengti kokį nors suėjimą ar eisną, pan., kad ir į Šiluvos atlaidus, ar viešai pašnekėti ar pagaliau savitarpį padiskutuoti dienos klausimais ar bėgamaisiais reikalais. Kaip pavyzdį mini Mečislovo Juravičiaus nubaudimą 3 metams ir pažymi Vytauto Vaičiūno dviejų ir pusės metų bausmę.

Susikirtimai tarp tikinčiųjų ir režimo vis dažniau pasitaiko. Prieš pusantrų metų iš komjūnimo buvo pašalinta 19 už lankymąsi bažnyčiose.

Vilniuje priskaitoma apie pusė milijono gyventojų, o bažnyčių yra daugiau nei Maskvoj, kur gyvena 8 mil. — ironizuoja korespondentas.

Kiekviename kolkūkyje yra kunigas! (red. kur tokią žinią gavo korespondentas — neaišku, nebent iš Billy Graham?)

Nežiūrint visų spaudimų, kuriuos naudoja valdžia prieš religiją ir mėgina gyventojus "glostyti" įvairiais būdais, neseniai 2 kunigai nubausti po 6 metus priverstinio lagerio ir 2 vyskupai suspenduoti nuo savo pareigų.

Šv. Kazimiero bažnyčia paversta Ateistiniu muziejumi, o netoliese kabo plakatas: "Katalikai ir vietiniai ekstremistai, Vatikano padedami naudodamiesi šv. Kazimiero kultu, ruošiasi ideologinei diversijai ir skelbimui antisovietinės propagandos".

"Lenkiškasis sindromas", pašymi korespondentas, Lietuvoje aiškiai matomas. Ant sienų šūkiiai: "Rusai — lauk!" — "Ruskie — ubiraities von!"

Naudotasi "Novoje Ruskoje Slovo" 1984 rugsėjo 29 Andreina d'Albi aprašymu.

DAR VIENA BYLA PRIEŠ LIETUVIŲ

Lapkričio 9 Bostone buvo iškelta OSI byla prieš Norwoode gyvenantį Motiejų Katinąuską. Norime atimti iš jo JAV pilietybę. Kaltinamas jis, kad dalyvavęs dvyliktame "Impulevičiaus" savisaugos batalijone Antrojo pasaulinio karo metu.

Iškaitant šią bylą, šiuo metu yra 6 bylos, kurios kaltina vyrus kaip dalyvavusius dvyliktame batalione. Iš viso yra 14 OSI iškeltų bylų prieš lietuvius.

Lenkijoj pagrobtas kun. Jerzy Popieluszko prieš nužudymą buvo sumuštas, jo rankos ir kojos buvo surištos, o burna užkimšta.

IŠ PAVERTGOS LIETUVOS KULTŪRINIO GYVENIMO

— Druskininkuose, prie M.K. Čiurlonio paminklo, spalio 25 pradėtas respublikinis lietuvių muzikos festivalis — „Muzikos ruduo“. Liaudies artistui, kompozitoriui J. Juzeliūniui buvo įteikta „Kultūros Barų“ žurnalo premija, kuria jis apdovanotas už simfoniją „Lygumų giesmės“. Čiurlonio memorialiniame muziejuje atlikti B. Dvariono, J. Gruodžio, J. Karnavičiaus, A. Vainiūno ir kitų kompozitorių kūriniai. Vakare dideli lietuviškos muzikos koncertai įvyko „Dainavos“ ir „Vilniaus“ sanatorijose.

Savaitės įvykiai

JAV Iždo departamentas numato kitais metais pakeisti JAV pinigų spausdinti popierių taip, kad banknotų padirbinėjimas moderniom kopijavimo mašinomis būtų neįmanomas.

Sov. S-gos prezidentas Černenka apkaltino JAV ir jų sąjungininkus dėl paastrėjusių politinės būklės ir pareiškė, kad Sov. S-ga nesutiks su JAV kariniu pirmavimu.

Filipinų valstybės prokuroras pareikalavo, kad dėl opozicijos senatoriaus Benigno S. Aquino nužudymo atsistatydinęs kariuomenės štabo viršininkas gen. Fabian C. Ver ir 25 kiti įtariamieji turės atsakyti į jiem pateiktus kaltinimus.

Amerikos Bažnyčių tarybos komisijos paskelbta studija pataria, kad taryba daugiau atsižvelgtų į ją sudarančių Bažnyčių nusistatymą ir sutelktų jos aukščiausiajam organui didesnių teisių, ir nepaklustų tarybos štabo politikai, kuri paprastai būvo palanki kairiųjų politiniams sąjūdziam.

Americare Foundation of New Canaan, Conn., rūpesčiu į JAV buvo atgabenti 7 sunkiai sužeisti afganų sukilėliai gydyti. Juos atlydėję Pakistano gydytojai bus čia per 3 mėn. apmokomi.

JAV satelitas pastebėjo, kad iš Juodosios jūros uosto į Nikaragvą plaukiantį laivą buvo pakrautos dėžės, panašios į sovietų MIG-21 karo lėktuvams gabanti skirtas dėžes. JAV įspėjo Sov. S-gą nesiųsti tokių karo lėktuvų į Nikaragvą.

Lenkijos vyriausybės apklausinėjimam dėl kun. Popieluszko nužudymo gilėjant, partijos politbiuras pavedė vidaus reikalų ministerijos vadovavimą generolui Jaruzelskiui.

1983 pašalintam už korupciją Sov. S-gos vidaus reikalų ministeriui Nikolai S. Ščelkov buvo atimtas g generolo laipsnis už sovietų generolo garbės pažeminimą.

— Vilniuje, revoliucijos muziejuje, spalio 25 atidaryta latvių knygos ir plakato paroda. Stenduose daugiau kaip 700 leidinių: visuomeninė-politinė, mokslinė-techninė, grožinė literatūra, knygos jaunimui ir vaikams, dailės ir foto albumai. Eksponuojamos taip pat knygos iliustracijos, ekslibriai, meninės nuotraukos. Atskiras stendas supažindina su kaimynų išleis-tais lietuvių autorių kūriniais.

— Solistas Virgilijus Noreika festivalyje „Taškento muzikos ruduo“, įvykusiame rugsėjo 10-15, surengė asmeninius koncertus. Koncertmeisteris — P. Jaraminas.

— Lietuvos kinematografininkų sąjungoje spalio 2 įvyko lietuviškų dokumentinių filmų, sukurtų šių metų pirmame pusmetyje, aptarimas. Filosofai K. Stoškus, G. Vaitkūnas, muzikologas L. Šaltenis, kinematografininkai L. Tapinas, P. Pukys, A. Tumas, A. Žebriūnas, R. Verba, nagrinėjo filmus „Prezidento gimtadienis“, „Kas ten bel-džias“, „Močiutės pyragas“, „Laikas neskyla į atomus“, „Geležinės kaukės galas“, „Buvome greta“.

— Kompozitorių namuose rugsėjo 24 įvyko muzikologų ir muzikos kritikų sekcijų susirinkimas. Svarstyty muzikos publikacijos spaudoje, aptarti J. Gruodžio jubiliejinės konferencijos reikalai. Buvo demonstruojamas Lietuvos kino studijos dokumentinis filmas „Buvome greta“, „Ir vėl drauge“ (rež. R. Šilinis), pasakojantis apie Kiprą Petrauską ir Fiodorą Šaliapiną.

— Architektų sąjungoje spalio 4 buvo aptartas Druskininkų „Eglės“ sanatorijos naujo korpuso su poliklinika projektas. Pranešimą padarė Kauno MSPI architektas A. Valiūta. Diskusi-

jas apibendrino Lietuvos architektų sąjungos valdybos pirmininkas A. Rasteika.

— Solistė Aleksandra Staškevičiūtė, Lietuvos valstybinės konservatorijos profesorė, mirė spalio 19. Velionė buvo gimusi 1899 gruodžio 22 Kaune. 1930 Prahoje baigė konservatoriją ir buvo priimta soliste į Kauno valstybės teatrą. Sukūrė eilę pagrindinių soprano vaidmenų ir pasižymėjo aukštu profesionalumu.

— Lietuvos Mokslų Akademijoje spalio 23-24 vyko respublikinė mokslinė konferencija „Lietuvių tarybinio meno aktualios idėjinės estetinės problemos“. Konferenciją atidarė Mokslų Akademijos akademikas J. Gaudrimas. Jis akcentavo stiprėjusį lietuvių menotyros mokslinį pamatą, menotyros indėlį, rengiant įvairius leidinius, jų įnašą į kultūros palikimo vertinimą. Filosofai, literatūros mokslininkai ir kritikai, teatrologai, dailėtyrininkai bei muzikologai padarė 21 pranešimą, kuriuose buvo analizuojamas meninės kultūros vaidmuo internacionalinio ir patriotinio auklėjimo sistemoje, kūrybinės veiklos problemos. Tai pirmoji respublikinė menotyros mokslinė konferencija, kurią organizavo Lietuvos Mokslų Akademija, istorijos institutas, Lietuvių kalbos ir literatūros institutas bei Mokslinė koordinacijos taryba „Lietuvos meno istorija“.

— Akademinių dramos teatras parodė atnaujintą P. Cvirkos „Meisterio ir sūnų“ spektaklį (režisierė — liaudies artistė J. Kymantaitė), skirtą respublikos nusipelnusio artisto Juozo Kanopkos gimimo 80-osioms ir 60-osioms kūrybinio darbo metinėms. Jubilias atliko altarištos vaidmenį.

— Kauno kolekcionierių klubo filokartijos sekcijos nariai, va-

dovaujami pirmininko Jono Lipnicko, surengė parodą „Filokartija — 84“. Paroda veiks Lietuvos Mokslų Akademijos Fizikinių-Techninių energetikos problemų institute.

— Vilniuje, „Vagos“ knygyne, atidaryta latvių grafiko Viesturo Granto darbų paroda. Ekspozicijoje — meninės variacijos įvairiomis temomis, iliustracijos G. Flobero knygai „Salambo“. V. Granto lakštai parinkti iš dailininko personalinės parodos, kuri neseniai buvo surengta Rygoje.

— Šiauliečiai gausiai lankė parodų rūmuose eksponuojamą Panevėžio miesto dailininkų darbų ekspoziciją. Neseniai šiauliečių vaizduojamosios dailės paroda surengta Panevėžyje. Parodomis keičiamasi ir su kitais kaimynais. Draugiškus ryšius šiauliečiai palaiko su Latvijos Jelgavos miesto dailininkais — su jais ne kartą apsimainyta parodomis. Kaimynam savo parodą rengia šiaulietis E. Juchnevičius. Neseniai pasikeista parodomis su Klaipėda.

— Lietuvos dailės muziejaus centruose rūmuose atidaryta respublikos nusipelnusio meno veikėjo L. Tuleikio tapybos paroda. Prieš du dešimtmečius baigęs Lietuvos dailės institutą, L. Tuleikis aktyviai dalyvauja bendrame meniniame gyvenime. Jo darbai sistemingai eksponuojami respublikinėse ir sąjunginėse parodose, reprezentuoja lietuvių tapybą užsienio šalyse.

— Vilniuje, Respublikinėje bibliotekoje eksponuota Lietuvos nusipelnusio architekto Romualdo Šilinsko paveikslų paroda. Tai daugiausia improvizuoti vaizdai Vilniaus architektūros tema. Sujungęs grafišką linijinių piešinių su virpančiu tapybišku fonu, autorius sugeba perteikti projektuotojo akimi suvokiamą miesto plastinę ir erdvinę struktūrą.

— Muziko Balio Dvariono aštuoniasdešimtmetį pažymint, surengtas penktasis jaunųjų pianistų konkursas, vasaros koncertų ciklas. Palangoje, vakaras Vilniaus paveikslų galerijoje. Neseniai kompozitoriaus atminimas buvo pagerbtas simfoniniais koncertais Kaune ir Vilniuje.

S.L.K.

KARDINOLAS KENNEBUNKPORTE

Rugsėjo 22-23 Kennebunkporto vienuolyne lankėsi aukštasis Vatikano pareigūnas — kardinolas Mario Ciappi, OP.

Kardinolas Ciappi vasarą turėjo įvairių įsipareigojimų Amerikoje ir Kanadoje. Prieš grįždamas Romon panorą aplankyti Kennebunkporto lietuvių

pranciškonų vienuolyną. Jis sekmdienį atlaikė iškilmingas koncertuos mišias, pilnai kopyčias žmonių pasakė gražų anglų kalba pamokslą. Klierikai ir novicai giesmėmis didino iškilme, o tikintieji buvo labai sužadinti, nes pirmą kartą čia pamatė kardinolą.

Per pietus buvo pasikeista kalbomis, Vienuolyno viršininkas T. Jurgis Gailiūšis sveikino aukštąjį svečią, o visi vienuoliai giedojo jam „Ilgiausių metų“. Kardinolas yra iš dominikonų ordino. Savo žodyje jis dėkojo už gražų jo priėmimą ir priminė pranciškonų su dominikonais visuomet artimą draugystę.

Po vaišių jis apžiūrėjo visas vienuolyno šventoves, domėjosi lietuvių pranciškonų veikla ir tik pavakariais, lydymas būrio draugų, išvyko toliau.

J.G.

į Britaniją gruodžio mėn. atvyksta Sov. S-gos Aukščiausios tarybos delegacija, vadovaujama galimo Černenkos ipėdinio Michail S. Gorbačev.

Stalino dukte Svetlana Alilujeva, 1967 apsigyvenusi JAV, su savo 13 m. Amerikoje susilaukta dukterim spalio 22 grįžo vėl į Sov. S-gą.

Indija, Irakas, Libija, Izraelis, Argentina, Brazilija ir Pietų Afrika yra toli pažengusios branduolinių ginklų pasigaminimo srity.

Kardinolas Mario Ciappi su pranciškonais po mišių prie ką tik pastatyto klierikų namo Kennebunkporto vienuolyne.

VALDAS C. DUOBA, lietuvis advokatas. 357 Larkfield Road., East Northport, N.Y. 11731. Tel. 516 368-3740. Namų telefonas vakarais tik išimtiniais atvejais 516 757-2671. New Yorko ofisas Lito patalpose: 86-01 114th St., Richmond Hill, N.Y. 11418. Tel. 212 441-2811.

DARBININKO ADMINISTRACIJOS, 341 Highland Blvd., galima įsigyti lietuviškų ir anglškų knygų apie Lietuvą, plokštelių, sveikinimo kortelių, gintaro, baltinukų, medaus, įvairių suvenyrų.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laido tuves. Kopyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

QUEENS COLLISION CENTER, INC. Expert auto body works-painting-welding, etc. John R. Chicavich, 131-13 Hillside Ave., Richmond Hill, N.Y. 11418. Towing phone HI 1-6666. After 6 PM — 843-6677.

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laido tuvių direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.), telef. 344-5172. Paruošiamos garbingos laido tuves. Modernios kopyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliam pastatyti.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujoje vietoje — OHLERT-RUGGIERE, Inc., 89-11 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. Telef. 847-2323 (namų telef. 847-4477). Įstaigoj kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klientais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SUNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227. Telef. 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuvišką ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia Radžlūnas, sav. — 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779-5156.

ROMAS PETRAUSKAS, akcijų brokeris, dirba su Thomson McKinnon Securities Inc., One State St. Plaza, N.Y.C., N.Y. 10004. Registruotas pirkti ir parduoti akcijas, bonus, options, fondus, commodities, auksą ir sidabrą. Atidaryti IRA planus ir tax shelters. Suinteresuoti skambinkite 212 482-6962-3.

LIETUVIŲ KULTURINE RADIO PROGRAMA „AUSRA“. WICN-FM. 90.5. Worcester, MA. Treč. 8-9 PM. Penkt. 7:30-8:30 PM. Eduardas Meilus, Jr. 70 Curtis St., Auburn, MA 01501. T. 617 753-7232.

NEW JERSEY, NEW YORK — „Lietuvos Atsiminimai“, penkt. WEVD 10-11 val. vak. 97.9 FM. Taip pat „Music of Lithuania“, sekmadi., 2:05-3:00 v. p.p. iš WSOU, 89.5 FM. Dr. J. J. Stukas, DfP. adresas: 234 Sunlit Dr., Watchung, N.J. 07060. Telef. (201) 753-5636.

NEW YORK — NEW JERSEY — Laisvės Žiburys, sekmadieniais 9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM. Romas Kezyš, 217-25 54th Ave., Bayside, N.Y. 11364. Tel. 212 229-9134.

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI SUKURIAMI IR NEMOKAMI PRISTATOMI VISAS KAPINES NEW YORK, NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOSE. ĮSTAIGA PRIE SV. JONO KAPINIŲ.

Fasolino
MEMORIALS

66-86 80 ST., MIDDLE VILLAGE, QUEENS
Phones: 326-1282 326-3150

TAI MŪSŲ VIENINTELĖ VIETA —
— GAUSI PARODŲ SALE

KVECAS
JONAS
1933 + 1976

DANTŲ GYDYMO CENTRAS

Dr. Donatas Aleksandravičius,
Vedėjas
VISA MASTERCHARGE
METRO DENTAL SERVICE, P.C.

116-06 Myrtle Avenue
Richmond Hill, N.Y. 11418

Prieinamos kainos, modernūs įrenginiai, patogus privi-
žlavimas Jamaica ir Myrtle Ave. autobusais, atidarytas
kasdien vakarais ir šeštadieniais.

SKAMBINTI: (212) 441-0909

Susitarti dėl laiko ir pasitikrinti kainas

VYTIS KELIONIŲ IR TURIZMO AGENTŪRA

- LĒKTUVAI
- LAIVAI (CRUISES)
- TRAUKINIAI (AMTRAK)
- AUTOBUSAI
- NUOMOJAMOS MAŠINOS
- VIEŠBUČIAI
- IDOMIŲ VIETŲ LANKYMAS
- GRUPINĖS KELIONĖS
I LIETUVĄ

MOKĖTI GALIMA VISOMIS KREDITO KORTELEMIS
JOKIO EKSTRA MOKESČIO UŽ PATARNAVIMĄ
PILNAI APDRAUSTA IR AKREDITUOTA AGENTŪRA

VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE
2129 KNAPP STREET
BROOKLYN, N.Y. 11229
TEL.: (212) 769-3300

Iš Lietuvos K. Bažnyčios Kronikos

(atkelta iš 1 psl.)

Nubaudė už Kalėdų eglutę
Alytus. Alytaus bažnyčios klebonas kun. Pranas Račiūnas ir vikaras kun. Antanas Gražulis po Kalėdų švenčių surengtos bažnyčios šventoriuje eglutės iš miesto vykdomojo komiteto gavo tokio turinio raštą:

Administracinės bylos Nr. 13
NUTARIMAS

1984.I.5d.

Administracinė komisija prie Alytaus miesto liaudies deputatų tarybos vykdomojo komiteto: Pirmininkas — B. Butvilienė, Sekretorius — A. Zėlienė, Nariai: A. Petraitienė, J. Smičienė, išnagrinėjusi viešame posėdyje administracinę bylą Nr. 13, nustatė, kad Račiūnas Pranas, Jurgio, ir Gražulis Antanas, Antano, darbovietė Alytaus II katalikų bendruomenės klebonas ir vikaras 1983 gruodžio 25 apie 7:30 val. vak. maldos namų šventoriuje per garsiakalbį transliavo pamaldas ir tuo trukdė aplinkiniams gyventojams rimti.

Alytaus miesto tarybos 1984 sprendimas. Vadovaudamasi administracinių baudų skyrimo ir išieškojimo nuostatais, patvirtintais TTSR Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo 1982.I.19 įsaku, komisija nutaria:

Skirti piliečiams Račiūnui Pranui, Jurgio, ir Gražuliui Antanui, Antano, administracinę baudą 10 rub. Šį nutarimą per dešimt dienų įteikus ju nuorašą pažeidėjui, jis turi teisę apskųsti Alytaus raj. liaudies teismui.

DARBININKAS The Lithuanian Weekly Published by Franciscan Fathers

341 Highland Blvd. Editorial Office (718) 827-1352
Brooklyn, N. Y., 11207 Business Office (718) 827-1351

Publication No. USPS 148-360
Second class postage paid at Brooklyn, N.Y., Post Office
Subscription per year — \$15.00. Single Copy 30 cents

Eina nuo 1915 m., 1951 m. sujungė AMERIKA, LDS organa DARBININKA ir LIET. ZINIAS • Pre-
numerata metam \$15.00 • Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy savo nuozūra •
Pavarde pasirasyti straipsniai nebūtinai išreiskia redakcijos nuomone • Už skelbimų turinį
ir kalba redakcija neatsako.

ISSN 0011-6637

Redaguoja REDAKCINE KOMISIJA

Ar "Darbininkas" vėlinasi?

Kartas nuo karto Darbininko redakciją pasiekia skundai, kad laikraščio negavo tas ar anas rajonas, kad pasivėlino net kelias dienas. Žmonės skambina telefonais ir teiraujami, kas nutiko, ar Darbininkas neišėjo.

Dabar gavome ir raštišką skundą, kuriame sako, kad laikraštis pasivėlina net penkias dienas. Sako, gal dėl gaisro nesuspėjate laiku išleisti laikraščio, gal ten kas nors serga.

Laikraštis visada punktualiai išleidžiamas. Visi jo suredagavimo, surinkimo ir sulaužymo darbai baigiami antradienį apie 3 - 4 v. popiet. Tada laikraštį išveža spausdinti į komercinę spaustuve. Čia veikianti pranciškonų spaustuve Darbininko nespausdina, neturi tokios mašinos, kuri reikalauja labai didelių patalpų. Nuveža į tokią spaustuve, kur nėra rinkyklos ir kuri teturi tik spausdinimo mašiną. Ta mašina atspausdina apie 40 laikraščių, panašių į Darbininką. Darbininką išspausdina naktį iš antradienio į trečiadienį. Ekspedicijai jį atveža apie 10 val. ryto. Tada vyksta ekspedicija.

Pagal pašto nustatytą tvarką, laikraščiai sudedami į maišus. Ant kiekvieno maišo yra užrašyta, kur jį reikia nuvežti, į kokį paštą. Maždaug trečią valandą popiet yra baigiama ekspedicija, ir laikraštis visas išvežamas į paštą. Iš ten jis iškeliuama pas skaitytojus.

Taigi, Darbininko laikraštis į paštą išvežamas visada tvarkingai ir punktualiai. Tolimesnis jo likimas jau priklauso nuo pašto tarnautojų.

Atrodo, kad iš vietinio pašto įstaiga jį greitai išveža į Brooklyn kitus paštus, nes Darbininką labai dažnai gauna Woodhaveno rajonas, gauna ketvirtadienį. Ketvirtadienį gauna ir tolimesni rajonai, gauna net Bostonas.

Bet būna atsitikimų, kad kokį

maišą su Darbininku ima ir nudeda, nustumia į šalį. Tada, žinoma, laikraštis vėlinasi.

Reikia atsiminti ir tai, kad esame etninė spauda. Jos Amerikoje yra nemaža, bet pašto įstai-gose savaime dėmesys nukrypsta į amerikoniškąją spaudą. Jai ir duodama pirmenybė. Priklauso ir nuo pašto viršininkų, kurie instruktuoja ir prižiūri, kad ten viskas funkcionuotų tvarkingai.

Apskritai paštas visur vėlinasi. Į Darbininko redakciją ateina daug laikraščių. Žiūrėk, kokią dieną nėra nė vieno lietuviško laikraščio. Kitą dieną ateina du, trys, o kartais net ir penki Draugo numeriai. Savaime aišku, kad jie kažkur užkliuvo pašte. Darbininko redakcija kartą gavo Dirvos numerį, kuris vėlinosi net tris mėnesius.

Labai vėlinasi laikraščiai iš Kanados. Vėlinasi savaitėmis, mėnesiais. Sako, kad Kanados paštas juos labiausiai sulauko. Gal ten pasitaisys reikalai ir taip nesivėlins.

Darbininko administracija yra skambinusi į vietinius paštus, skundėsi, kad žmonės toje sekcijoje punktualiai negauna laikraščio. Paštai dažnai būna perkrauti darbu, dažnai nesusi-gaudo, kur tie laikraščiai, kodėl jie vėlinasi. Pašto viršininkas klausimą tyrinėja, ir daugel atvejų kuriam laikui padėtis pagerėja.

Viena skaitytoja, negaudama laikraščio tvarkingai, parašė skundą s avo paštu. Pašto viršininkas ėmėsi akcijos, reikalą ištyrė ir jai raštu atsakė, kodėl kai kada pasivėlina, nes ir į jo paštą nebuvo laiku pristatyta. Toliau tai skaitytojai labai retai kad laikraštis pasivėlindavo.

Suglaudus reikalą, patariame kreiptis į vietos paštą. Prašom kreiptis ramiai ir mandagiai, nes gerumu daugiau laimėsi, nei įžulumu.

Toronte, prieš įvykstant Pasaulio lietuvių katalikų kongresui, rugpjūčio 29 vyko JAV lietuvių Kunigų Vienybės metinis seimas Royal York viešbučio patalpose.

Koncelebracinių mišių metu vysk. Vincentas Brizgys pamokslė ryškino lietuvių kunigo paveikslą praeityje ir dabartyje.

Seimą pradėjo kun. Albertas Kontautas, JAV Kunigų Vienybės centro valdybos pirmininkas. Seimo pirmininkais pakviesti kun. dr. Juozas Grabys ir kun. Jonas Pakalniškis, sekretorium kun. dr. Valdemaras Cukuras, rezoliucijų komisijon kun. dr. Pranas Gaida, kun. Viktoras Dabušis ir kun. Vytautas Pikturna.

Centro valdybos pirmininkas ir išdalininkas pranešimus paruošė raštu ir išdalinio dalyviams, kurių buvo 33. Iš pranešimų su-žinota, kad Lietuvos K. Bažnyčios Kronikų leidimas anglų kalba (atskirais numeriais) kainavo 100,000 dol. su viršum. Kronikos visame pasauly išgarsino Lietuvos kančias ir lietuvių tautos troškimus. Centro valdyba siūlė LKB Kronikų leidimą perleisti Lietuvių Religinei Šalpai. Seimas siūlymą parėmė. Padėkota kun. Kazimierui Pugevičiui už jo didelį įnašą Kronikas verčiant į anglų kalbą ir pasirūpinant techniškai knygų išleidimu. Išreikšta padėka leidimo mecenatam — organizacijom ir pavieniam asmenim. Iš išdalininko pranešimo paaiškėjo, kad Kronikų leidimui lietuviai kunigai sudėjo 70,000 dol. su viršum.

Pasidžiaugta šv. Kazimiero sukaktuvinių metų renginių komiteto darbais.

TORONTE TARĖSI LIETUVIAI KUNIGAI

Kun. Gediminas Kijauskas, SJ, liturginės komisijos pirmininkas, seimo dalyviams išdalinio eilę jo paruoštų paraliturginių apeigų brošiūrų.

Prel. Vytautas Balčiūnas paruošė, išspausdino ir lietuviams kunigam išsiuntinėjo Advento, Gavėnios ir Velykų laikotarpių kasdieninių mišių tekstus.

Kun. Vytautas Zakaras, eilę metų buvęs Kunigų Vienybės centro valdybos nariu, liturginių leidinių spausdinimui paaudėjo 30,000 dol. Seimo nariai išreikšė jam padėką.

Pirmininkas pranešė, kad šiuo metu spaudai ruošiamas "Didžiosios Savaitės mišiolėlis" ir kun. Vytauto Pikturnos parašyti pamokslai.

Dr. Petras Kaladė, vadovaujantis Mėlynosios Armijos lietuvių sąjūdžiui, per centro valdybą siūlė Marijos statulą, kurią pašventino popiežius Pijus XII, pasiūsti į Pietų Amerikos lietuvių parapijas. Ši statula buvo vežama po visas lietuvių parapijas JAV, Kanadoj ir Europoj.

Pranešta, kad iš Romos gautas šv. Kazimiero sukaktuvinių iškilmių, vykusių Romoje, videotape. Pagaminimas kainavo 10,000 dol. Juostos nuorašą galima gauti pas izd. kun. dr. Zenoną Smilgą.

Lietuvių Kunigų Šalpos Draugijos reikalais kalbėjo tos draugijos išdalininkas kun. Jonas Pakalniškis. Draugijos izde šiuo metu yra 30,000 dol. su viršum.

Seimas perrinko Kunigų Vienybės centro valdybą. Išdalininko

pareigas iš kun. V. Dabušio perėmė kun. dr. Z. Smilga. Šiuo metu Kunigų Vienybės centro valdybos sudėtis yra ši: pirm. Albertas Kontautas, vicepirmininkai kun. Juozas Matutis, kun. Kazimieras Pugevičius, kun. Jonas Rikteraitis, kun. Paskalis Sabas, sekr. kun. dr. Valdemaras Cukuras, išdalininkas kun. dr. Zenonas Smilga. Kandidatai į valdybą: kun. Rapolas Krasauskas ir kun. Alfonsas Petraitis. Revizijos komisijon išrinkti kun. dr. Juozas Grabys, kun. dr. Matas Čyvas ir kun. Justinas Steponaitis.

Seimas baigtas bendra vakariene.

-o-

Laisvojo pasaulio lietuvių kunigų suvažiavimas vyko rugpjūčio 30. Dalyvavo atstovai iš Brazilijos, Urugvajaus, Italijos, Prancūzijos, Vokietijos, Anglijos, Kanados ir JAV — iš viso 46 asmenys. Dalyvavo trys vyskupai: V. Brizgys, A. Deksnys ir P. Baltakis.

Valdybos pirm. kun. A. Kontautas pakvietė vysk. A. Deksnį sukaltėti maldą. Į prezidiumą pakviesti: pirmininkauti kun. A. Simanavičius, OFM, iš Toronto ir kun. J. Petrošius iš Paryžiaus, sekretoriauti kun. dr. V. Cukuras ir kun. J. Staškus. Rezoliucijų komisijon pakviesti kun. dr. P. Gaida, kun. V. Dabušis ir kun. V. Pikturna.

Suvažiavimą sveikino vysk. A. Ambrosic Toronto kardinolo ir savo vardu. Buvo perduoti žodiniai sveikinimai iš pavergtos Lietuvos vyskupų A. Povilonio

ir A. Vaičiaus. Sulaukta sveikinimų raštu iš įvairių pasaulio kraštų.

Suvažiavimo dėmesys visų pirmą buvo skirtas dabartinės Lietuvių išveivijos sielovadai. Vysk. V. Brizgys kalbėjo apie Šiaurės ir Pietų Ameriką bei Australiją, o vysk. A. Deksnys apžvelgė Vakarų Europos lietuvių sielovados darbus. Abu vyskupai džiaugėsi, kad šiuo metu pasaulyje išsisklaidę lietuviai pakankamai aptarnaujami dvasinio gyvenimo srityje. Kyla rūpestis dėl ateities.

Atskirus pranešimus padarė JAV Kunigų Vienybės pirmininkas kun. A. Kontautas, apie Kanadą — kun. A. Simanavičius, OFM, apie Urugvajų — kun. J. Giedrys. Iš kitų kraštų gauta pranešimų raštu.

Apie Skotijos lietuvius raštu painformavo kun. Andrušis (Mc Andrew). Anglijos lietuvių religinį gyvenimą raštu apžvelgė kun. J. Sakevičius. Apie lietuvius Lenkijoj kalbėjo kun. P. Gaida. Jį papildė kun. dr. V. Rimšelis, kuris ateinančios gavėnios metu Suvalkų trikampio lietuviams vadovaus gavėnios rekollekcijose. Pranešė, kad tarp Seinų ir Punsko bus statoma bažnyčia lietuviams. Reikalinga pagalba, nes plytas galės pirkti tik už dolerių.

Appailestauta pasyvi Chicagos lietuvių kunigų laikysena, jų nedalyvavimas Kunigų Vienybės veikloje.

Stipresnės pagalbos reikalinga P. Amerika, Žymiai geresnė būklė yra Australijoje.

Po trumpos pertraukos vyko pranešimai iš lietuvių vienuolių veiklos.

Apie jėzuitų vienuolių kalbėjo lietuvių jėzuitų provincijolas kun. A. Saulaitis, SJ. Apie marjonus kalbėjo provincijolas kun. V. Rimšelis, o apie pranciškonus — provincijolas kun. A. Simanavičius. Jų vienuolių darbai platus, bet ir rūpestiai dideli. Daug jėgų pareikalauja darbai spaudos, švietimo, sielovados ir administracijos srityse, gi turimos jėgos mažėja, o prieauklis labai mažas.

Kun. S. Šileika, Šv. Kazimiero parapijos klebonas Monrealyje, pranešė apie lietuvių saleziečių darbus.

Naujas dalykas lietuvių kunigų suvažiavime buvo gausus seselių vienuolių dalyvavimas. Apie Nukryžiuotojo Jėzaus seserų vienuolių kalbėjo vyriausia

(nukelta į 4 psl.)

Amerikos Lietuvių Kongrese Chicagoje iš k. A. Devenienė, p. Kasaitis, A. Sukys, kun. A. Stašys, dr. J. Genys, evangelikų vysk. A. Trakis, J. Kreivėnas, inž. A. Rudis, Eug. Smilgys, M. Rudienė. Nuotr. M. Maletos.

44-TŲ METŲ VASARA

Didysis egzodas

PAULIUS JURKUS

11.—

Vyskupo Vincento Borisevičiaus pasirodymas vėl mus nusemelkė nerimu. Jam Telšiuose jau buvo nesaugu. Pasirinko mūs mažą miestelį del dviejų priežasčių. Svarbiausias motyvas, atrodo, buvo grynai religinis. Čia, Žemaičių Kalvarijoje, yra religinė šventovė. Čia Dievo Motinos stebuklingas paveikslas, Kryžiaus Kelių stotys. Čia daug maldų, apmąstymų. Kiek atsimenu, jis buvo išleidęs ir ganytojišką laišką, skatinamas pamaldumą į Mariją. Visa tai ir derinosi, kad jis tais neramiais laikais nori pasilikti prie Didžiosios Ramintojos, prie Dievo Motinos altoriaus. Jis buvo kuklus, asketiškas ir labai rimtas žmogus. Matydavom jį susimąsčius. Tai ir įtampė mūsų pasuktinės dienos tėvynėje.

Atvyko jis čia ir dėl to, kad užkampis, gana ramu, tuščia. Čia galėsi geriau sulaukti frontų perėjimo, nei Telšiuose, kur gali būti gatvių kautynės.

Gaudome žinias

— Ejome vienas pas kitą ir vis

klausėme, ką jis girdėjo. Vieni ištais klausėsi Londono radijo žinių. Tos buvo geriausios, tiksliausiai viską pranešė. Pranešdavo ir vokiečių kontroliuojamos stotys, bet, suprantama, ten viskas jau buvo cenzūruota. Liepojos mieste buvo suorganizuotos lietuviškos radijo laidos. Jos bent kelis kartus per dieną perdavė žinias, bet ir tos žinios buvo cenzūruotos ir gana bendro pobūdžio.

Klausydavom radijo ir iš sovietinių stočių, bet ir ten buvo daug pasigyrimo. Bet visi dar tikėjome, kad kažkas atsitiks. Turi atsitikti, negi dabar imsi ir paliks mus priešam sutrypti.

"Lietuvos gynėjas"

Pradėjus man rašyti apie anuos laikus, Vacius Prizgintas iš Los Angeles atsiuntė žirakšines kopijas trijų "Lietuvos Gynėjo" numerių. Gal ir buvau tokių laikraštį matęs, gal apie jį ir girdėjau, bet dabar visa tai buvo man nauja.

"Tėvynės Gynėją" leido Tėvynės

apsaugos Rinktinė, redagavo Simas Miglinas. Buvo spausdinamas Telšiuose. Gerai pažįstamas šrifas ir antraštės, nes teko bendradarbiauti Telšiuose leidžiamuose laikraščiuose. Atsiūstis trys numeriai turi šias datas: nr. 1 — rugpjūčio 18, nr. 2 — rugpjūčio 30, nr. 3 — rugpjūčio 7.

Pirmame numeryje pažymėta — Telšiai, o kituose dviejuose numeriuose — Bolševikų neuzimtoji Lietuvos dalis. Spausdinami bendro pobūdžio patriotiniai straipsneliai, atsišaukimai, rašoma ir apie karo veiksmus, apie aštrias kautynes Prancūzijoje, minima ir tai, kad vokiečiai pasitraukė iš Paryžiaus, jo negindami. Sakoma, kad Lietuvoje karo veiksmai stabilizavosi, kad kažkur fronto linijose yra Pirmasis lietuvių savanorių pulkas, bet kur tas pulkas, nepažymėta vietovė. Aprašoma, kaip buvo paimti Šiauliai, kaip apdegė Aušros muziejus, kaip apdegė Šv. Petro ir Povilo bažnyčia. Sunaikinti mergaičių gimnazijos rūmai.

Šiaip bendrinio pobūdžio straipsneliai neįdomūs. Įdomios tik konkrečios žinios. Radau ir apie Telšių komendantą, kurį esu prisiminęs, kaip jis žuvo. "Lietuvos Gynėjo" pirmame numeryje taip rašoma:

"Rugpjūčio 11 d. Rietavo miškuose, netoli Girėnų kaimo, bandant užnužde buv. Telšių komendantą pulk. ltn. Budraitį, jo

sūnų, kpt. Kontrimą ir mašiną vairavusį šoferį Gailiūną".

Apie šį įvykį tada girdėjau, užsukęs į Telšius. Pasakojo, kas geriau pažino komendantą ir minimus asmenis. Pasakojo, rodosi Kazys Mockus, "Žemaičių Žemės" redaktorius. Komendantas labai nenorėjęs važiuoti, buvęs labai nuliūdęs, sumišęs. Ir pasakotojas pridėjo, kad tai komendantas nuojauta. Jis kažką jautė, kad gali blogai atsitikti. Tuose miškuose buvo pilna desantinių. Važiuojant per mišką, kelias sukosi. Tame pasukime, kai mašinos greitis sumažėjo, iš priekio ir buvo paleista serija šūvių.

Apie tai kalbėjo ir Telšiuose ir kitur, nes tokios žinios greitai sklido.

Nerimas vis didėja

Buvo kalbų, kad dienos metu pasirodė sovietiniai lėktuvai, apšaudė net laukuose dirbančius. Mūsų apylinkėje to nebuvo, bet lėktuvai pasimaišė del kitų priežasčių — jie žvalgė mūsų iškastus ir dar kasamų apkasus, ar ten nėra pritrauktos kariuomenės ar kokių sunkiųjų ginklų. Apkasai buvo tušti, tušti grioviai, kur vaikišioji nuliūdęs rudeninis vėjas. Ir mes vaikišiojiom nuliūdę.

Kurie buvo iš toliau atvažiavę, tie jau kraustė daiktus ir danginosi į Vakarus, o mes — vis galvojom, ką daryti, ką daryti? Galvojom ir nieko nedarėm.

Baisioji naktis

Fronto linijos buvo šiaurės rytų pusėje. Ten kartas nuo karto dunksėdavo tolimi griausmai. Paskutiniu laiku tie artilerijos aidėjimai vis gausėjo. Ypač gausėjo naktimis. Atrodė, kad kažkur toli toli griaudžia perkūnija.

Tai buvo spalio 7, penktadienį. Pavakarėje į mūsų kiemą įtrumpam įsuko leitenantas Herbst ir sako: Sovietai pradėjo ofensyvą. Daug tankų veržiasi į Sedą ir į mūsų pusę. Taigi, atsimenat, ką sakiau. Mes trauksimės.

Jis išskubėjo, o mes likę vėl kalbėjom, kad mum trauktis nereikės. Kalbėjom ir nieko nedarėm, jokio ryšulėlio nesurišom.

Juk negali taip būti!

O vis dėl to taip gali būti. Tą naktį užsidedė visas dangus. Spalio vakarai Lietuvoje jau ilgi ir tamstūs. Rudeniai sodai visada ošia liūdnei. Gera jau šiltoje trobelėje sėdėti ir knygas skaityti.

Bet aną vakarą, vos tik suteimo, tuoj visa padangė ėmė švytėti. Ten kilo raketa po raketos, kilo ir kilo. Lyg aštriais peiliais supiaustė nakties tamsą. Iš tos nakties tamsos liejosi raketų ugnys, vienos skaisčiai šviesios, baltos, kitos raudonos, mėlynos. Tai nebuvo fajerverkas per kokias iškilmes. Tai buvo didysis puolimas. Pasišvietė raketom kelius, kad maudomai tan-

kai pamatyti kur griautis. Tai buvo mūsų kempelio laidotuvės, laidotuvės su "fajerverku", su begaliniu trenksmu. Trenksmai, sprogimai garsėjo, susiliejo į vieną.

Kelis kartus išėjau ant kalniuko tą naktį ir žiūrėjau į šiaurę, į šiaurės rytus, kur buvo fronto linijos. Buvo siaubinga ir išgąstinga. Raketų liepsnos kaip žarijos taškėsi į visas šalis. Atrodė, kad ten žemė pakurta taip užkaito, kad dabar verda ir taškosi į visas šalis.

Laimingi tie, kurie nematė ano nakties degimo, to baisaus trenksmo negirdėjo. O mes turėjom visa tai pakelti ir pergyventi.

Tai buvo be miego naktis, naktis pilna rūpesčių ir baimės. Ir tai buvo paskutinė naktis tėviškeje, tuose nameliuose, kur ir slenkstis mane pažįsta ir kiemo obelaitė mano draugė. Su ta žemele sutapau, čia gimiau ir užaugau, čia knygas skaičiau ir eiles rašiau, o dabar — apšviečia padangė, kad aš dar labiau rauduočiau. Ir trankosi ir griaudžia, ir gąsdina mane, kad aš negirdėčiau lauko vėjelio kuždėsių. Juk tai vėjas iš mano laukų, paskutinį kartą sutiktas vėjas.

Tai buvo paskutinė naktis brangioje, neužmirštamoje tėviškeje. Naktis pasibaigė, ir prasi-dėjo diena. Dundesiai lyg pavargę aprimo.

(Bus daugiau)

MALONU IŠSIKALBĖTI

1984 metų spalio 13 dienos "Draugo", "Mokslas, Menas, Literatūra" dalyje skaitė Marijos Stankus-Saulaitės recenziją, antrašte: "Kotrynos Grigaitytės aidas". Joje vertinama nauja šios autorės knyga "Tylos dovana".

Trumpai aptarusi kiekvieną knygos skyrių, be jokių citatų, recenzentė pradeda savo vertinimą.

"Aplamai paėmus, eilėraščių skaitymo neprisileidžia, gilų pergyvenimą atitolindami bendrybėmis, sentimentalumu, nerūškiais įvaizdžiais. Atrodo, kad poetė nedrįsta tiksliai pasakyti, ką ji mato, pažvelgusi į pasaulį ir gyvenimą tokius, kokie jie jai yra".

Recenzentės žodžiais tariant, eilėraščių skaitytojo neprisileidžia. Žodis "neprisileidžia" stipriai nustebina. Tai specifinis žodis, ūkiuose, kai suveda gyvulius prieauglio tikslu. Be to sakoma: karvė spiria, melžėjos neprisileidžia, šuo kanda, glostytojo neprisileidžia. Poezija gi nei spiria, nei kanda, tad ir šis žodis neturėtų būti čia vartojamas.

"Neužtenka skambesio. Pasigendama minties" — sako M. Stankus-Saulaitė.

Kam ieškoti to, kas neabejotinai yra. Taip ieškant, niekad "nerasi".

Cituojau toliau vertintos žodžius: "Reikėtų drįsti pažūrėti į gyvenimą dabar, o ne tik prieš trisdešimt penkerius metus: kas ypatingo, kas skaudu, neiškiu,

kas sava? Ieškoti vaizdžios detalės, tikslaus palyginimo." Arba: "Poezija retai gali remtis įsivaizduotu, nespecifiniu, apibendrintu jausmu".

Iš kur vertintoja žino, kad poetų jausmai įsivaizduoti, o ne tikri? Argi pastovumas jausmuos laikui bėgant praranda tikrumą? Ar prieš trisdešimt penkerius metus parašytos knygos jau yra netikros?

K. Grigaitytė, išleisdama (dar Lietuvoje) pirmąjį poezijos rinkinį "Akys pro vėduoklę", pirmame puslapyje įrašė eilėraščių "Na tai kas". Tuo eilėraščių autorė išsakė jaunystės nerūpestingumą, o visais kitais meile, džiaugsmu, svajanga lūkesį. Knygų, parašytų išsivijoję, tematika pamažu keitėsi. Išitėpė šešėlių, nostalgijos. Dar vėlesnė poezija jau atsigręžta į gyvenimo trapumą, net ir į pačią mirtį. Taigi Grigaitytė eina su laiku, pasirinkdama savitą formą išreikšti tam ar kitam eilėraščiui. Ji, tiesa, nerado to paties žodžio per pusę puslapio (ką praktikuoja kiti). Tai primena bulvių metimą į vagoną. Kiek jų beprimėsi, vistiek bus tik — bulvė.

Su tais skyrybos ženklais, kuriuos poetė ne taip sudėjusi, kai kur gal ir yra teisybės. Mat, poeziją nejučiomis lydi muzika. Kartais klavišas stipriau paspaudžiamas, kartais silpniau. Tai vėl lyg neužbaigiamas. Pauza tai ilgesnė, tai trumpesnė. Sakysite gal tai savaliaviškas? Jei taip,

taip kaip su ta poezija, kuri rašoma visai be ženklų, be jokios atsakomybės?

Grįžkime atgal. Recenzentė rašo: "Keistai skamba dažnai sutrumpinami pusdalyviai, pvz. nešdams (psl. 55) ir kitur."

"Nešdams" ir kiti sutrumpinimai, tai suvalkiečių tarmė. Jie vartojami kalbant ir rašant. Kam neteko apie tai girdėti, patartina pasiskaityti Vinco Ramono raštus. Jie parašyti tarmiškai.

Recenzentė pataria "Ieškoti vaizdžios detalės, tikslaus palyginimo".

Tiesą, dabarties jaunesniųjų poečių kūryboje yra labai vaizdžių, "specifinių" detalių. Nusi-vilkus marškinėlius viešai čiupinėtiš savo kūno detales, tikrai reikia drąsos.

Šia proga reikėtų recenzentei priminti, kad jos kai kurie saki-

niai sunkokai sulipdyti. Norėtųsi, kad jie plauktų sklandžiai, įtikinančiai. Sintaksę ir gramatiką mokėti yra gerai, bet to dar negana, vertinant kitų kūrinus.

"Svarbiausia Kotrynos Grigaitytės knyga dar neparašyta" — sako recenzentė. Ir užbaigia paskutiniu sakiniu:

"Laukiame tikrosios Kotrynos Grigaitytės poezijos knygos".

Ačiū, kad laukiate. Tobulėti niekad nevelu. Kaip minėjau, einu su laiku, pasiimdama iš jo savo poezijai kas prasminga, gražu, skaudu ir tikra. Visa kita palieku tiems, kurie sėdasi nors ir į purvinas geldas, kad tik išplauktų į plačiuosius vandenius.

Man gana tyrujų mano žemės šaltinių.

Kotryna Grigaitytė

DAYTON, OHIO

Antra vakaronė

Prieš keletą metų susiorganizavo Daytono lietuvių kultūros būrelis tikslu rengti lietuvių tautos švenčių minėjimus su geromis programomis, dalyvauti tautybų festivaliuose su lietuviškais valgiais, kultūrinėmis parodomis. Prieš porą metų nutarė rudenį rengti kitą kultūrinį renginį, į kurį būtų kviečiami lietuvių dainos ir muzikos menininkai, kurie atliktų programą šeštadienio vakare, o sekmadienį praturtintų lietuvišką pamaldą Šv. Kryžiaus baž-

nyčioje. Kultūros komitetas ne tik organizuoja renginius, bet taip pat ir globoja pagal turimas lėšas, sutelktas tautybų festivaliuose.

Šiais metais į kultūrinę šeštadienio vakaronę buvo pakviestas Detroito Moterų Kwartetas, kuriam vadovauja muzikas Stasys Sližys. Jie visi maloniai sutiko mūsų vakaronėje dalyvauti. Kwartetą sudaro Birutė Janušienė, Česlova Pliūrienė, Natalija Sližienė ir Aldona Tamulionienė. Programoje atliko: Į dainą aš jausiu — Z. Venckaus, Nemuno mergelė — harm. S. Sližio, Lino žiedas — J. Švedo, Sugrįžt negalim — S. Sližio, Siūbau, lingau paukštelis — harm. S. Sližio, Laisvės vasaris — B. Budriūno, Už jūrų, už kalnų — J. Gaidelio, Serenada — F. Schubert, Barkarolė — J. Offenbach, Humoreska — A. Dvorak, Undinės daina iš operos "Jūratė ir Kastytis" — V. Banaičio. Dainininkės gerai pasiruošusios ir susidainavusios, suteikė klausytojams malonus pasitenkinimo, buvo šiltai sutiktos. Jų vadovas Stasys Sližys yra išbaigtas muzikas, jo palyda džiugino klausytojus.

Vakaronė buvo pradėta pietumis ir užbaigta šokiais. Antroji šeštadienio vakaronė suteikė daug džiaugsmo dalyviams. Jie skirstėsi, laukdami trečiosios — 1985.

Programa nesibaigė šeštadienio vakaru. Moterų kvartetas sugrįžo sekmadienio lietuviškom pamaldom, kurių metu pagiedojo 7 lietuviškas giesmes, girdėtas pirmą kartą Daytono. Moterų turtingi ir sultingi balsai, palydėti muziko Sližio valdomais naujais vargonais, pripildė mūsų bažnytelę pakilia muzika Dievo garbei ir žmonių dvasiniam pasigėrėjimui.

Prieš pamaldą talentingasis kvarteto vadovas S. Sližys meistriškai pagrojo Bach'o Fugą D-Moll. Po mišių atliko antrą kūrinių vargonais, bet neteko sužinoti jo vardo.

Po pamaldų visi mišių dalyviai ir svečiai buvo pakviesti parapijos svetainėn užkandžiam. Mūsų moterys tikrai daug pasitaravo, paruošdamos gardžius ir sočius valgius. Prieš išvažiuojant namo, mūsų viešnios dainininkės padainavo dar tris dainas, kvarteto vadovui supažindinant publiką su dainomis. Dainininkės nerodė nuovargio, skambėjo pasigėrėtinai. Taip ir baigėsi, nekantriai lauktas, kultūrinis savaitgalis Daytono.

mokslą, per Vatikano radiją rugpjūčio 25. Atskiru raštu padėkoti popiežiui už Tėv. Pauliaus Baltakio, OFM, paskyrimą vyskupu lietuvių reikalui už Lietuvos ribų.

Padėkota Toronto kardinolui. Nutarta raštu padėkoti arkivysk. Pauliui Marcinkui ir prel. Audriui Bačkiui Romoje.

Pritarta inž. A. Astravo siūlymui per pamaldą sekmadieniai skaityti ištraukas iš Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikų.

Suvažiavimas baigtas kun. J. Staškaus parūpintomis vaišėmis Anapilyje.

Kun. Vytautas Pikturna

Massachusetts gubernatorius Michael Dukakis pasirašo proklamaciją, skelbiančią spalio 14 šv. Kazimiero dieną. Tai pirmas atvejis, kad valstybės gubernatorius taip pagerbtų Lietuvos globėją šv. Kazimierą. Lietuvių delegacija iš k. dr. A. Budreckis, inž. J. Vasys, I. Vaitienė, J. White, P. Žičkus, gubernatorius Dukakis, B. Paliulis, O. Ivaškievičienė, kun. S. Saulėnas, F. Grendelytė, J. Vembrė ir B. Bajerčius.

TORONTE TARĖSI LIETUVIAI KUNIGAI

(atkelta iš 3 psl.)

jos vadovė sesuo Maria Ruth iš Brocktono. Apie šv. Kazimiero seseris pranešė vyriausia vadovė M. Joanella Fayert, apie šv. Pranciškaus seseris — Felicija Jociūtė iš Pittsburgho, o apie Marijos Nekalto Prasišėdimo seseris — provincijolė sesuo Paulė Savickaitė.

Iš jų visų pranešimų ryškėjo mažėjantis seselių skaičius, rūpestis vyresnio amžiaus seserų globa. Sudėjus visų tų vienuolių darbų lietuvių išsivijai, ryškėja didelė mozaika. Jų veikla tebėra didelė parapijose, mokyklose, stovyklose, ligoninėse, prieglaudose, vaikų darželiuose.

Po pietų pertraukos svarstytas pašaukimų klausimas. Pirmasis kalbėjo kun. Algimantas Bartkus, šv. Kazimiero kolegijos Romoje prorektorius. Remdamasis žymių dvasiškių pareiškimais, rišo mintį apie pašaukimų stokos priežastis. Pagrindinė jų esanti dabartinė tikėjimo krizė. Šeimose nesidomima dvasiniais pašaukimais.

Tuo pačiu klausimu kalbėjo seselė Ona Mikailaitė. Parapijose reikalinga speciali pašaukimų ugdymo programa, iškelianti pašaukimų reikšmę, apeliuojanti į jaunimą ir šeimas.

Liturginiais klausimais kalbėjo kun. J. Staškus ir kun. G. Ki-

jauskas, SJ. Kanados Lietuvių Kunigų Vienybės valdyba paruošė specialų leidinį, kurin su-telkė reikalingiausias maldas bei apeigas.

Spaudos reikalui kalbėjo kun. dr. P. Gaida. Priminė, kad yra 36 periodiniai leidiniai lietuvių kalba. Dvidešimt jų yra katalikų pasaulėžiūros. Kun. P. Gaidos teigimu esanti teologinė, apologetinė, moralinė, kalbinė ir egzistencinė kryžkelė. Kol bus skaitytojų, tai lietuviška spauda išsilaikys, nes ji ne komercinė, o idėjinė, tad vis atsiranda ją paremiančių asmenų. Spaudos klausimais dar pasisakė kun. J. Vaišnys, SJ, ir kun. V. Rimšelis, MIC.

Apie pagalbą Lietuvai kalbėjo Gintė Damušytė. Pranešė apie Lietuvių Katalikų Religinės Šalpos komiteto darbus, apie tos įstaigos teikiamą pagalbą Lietuvos tikintiesiems.

G. Damušytė kalbėjo apie būdus teikti pagalbą Lietuvai: veikti į pasaulio sąžinę, rasti įtakingų draugų, remti pavergtą tautą moraliai ir materialiai, ugdyti sąmoningus vadus lietuvių visuomenei. Įvairių kongresų metu rengiamos parodos, vaizduojančios dabartinę Lietuvos okupaciją bei priespaudą, randa naujų draugų. Palaikomi santykiai su vyskupijų taikos ir teisingumo komisijų nariais. Jie

rašo raštus į Maskvą, informuoja amerikiečius. Bendradarbiaujama su Amnesty International organizacija.

Ši diena baigta koncelebracinėmis mišiomis. Prisikėlimo parapijos bažnyčioje, Toronte. Koncelebravo 3 vyskupai ir 40 kunigų. Pamokslą pasakė vysk. A. Deksnys. Giedoto jungtinis šv. Kazimiero sukakties kongreso choras, vadovaujamas V. Verikaičio.

Vakarienes metu, kurią parūpinę Kanados Lietuvių Kunigų Vienybės, kun. V. Dabušis perskaitė prel. Jono Balkūno paruoštą paskaitą, apžvelgiančią Amerikos Lietuvių Kunigų Vienybės 75 metų veiklą. Taip buvo atžymėta Kunigų Vienybės veiklos deimantinė sukaktis.

Trečią dieną, rugpjūčio 31, lietuviai kunigai susirinko Anapilin, Mississaugoje, netoli Toronto. Čia diena pradėta koncelebracinėmis mišiomis.

Darbo posėdžio pradžioje iš-klausta vysk. Pauliaus Baltakio kalba, kur naujasis vyskupas išdėstė savo pramatytų darbų planą.

Kalbėta apie šv. Kazimiero lietuvių kolegiją Romoje. Baigiant suvažiavimą, priimta eilė nutarimų, kuriuos perskaitė kun. V. Pikturna.

Nutarta padėkoti šv. Tėvui už jo nepaprastą palankumą, rodomą lietuviams, už jo iniciatyvą ir pastangas, kuomet iškilmingiau atšvęsti šv. Kazimiero sukaktį kovo 4 Romoje. Taip pat padėkoti už popiežiaus lietuviškai aukotas mišias ir pasakytą pa-

ATSAKYMAI TEISINIAIS KLAUSIMAIS

Adv. dr. M. Švelkauskienė sutiko šlame laikraštyje duoti paaiškinimų ir patarimų teisiniais klausimais Darbininko skaitytojams. Klausimai švelkauskienės adresui: Dr. M. L. Švelkauskas — Attorney-at-Law, Boston Five Bank Bldg., 1895 Centre St., Boston, MA 02132

PENSIJA IR PILIETYBĖ

KLAUSIMAS

Esu nuolatinis "Darbininko" skaitytojas ir su įdomumu skaitau Jūsų atsakymus teisiniais klausimais. Šį kartą ir man prisieina kreiptis į Tamstą su keletu klausimų.

1. Šiame krašte, t.y. Amerikoje, gyvenu apie 34 metus. Jau kelinti metai nebedirbu, gyvenu iš gaunamos pensijos. Niekomet nebuvau nei sulaukęs, nei baustas. Norėčiau sužinoti: jeigu išvykčiau į užsienį, pav. į Europą arba į Lietuvą, ir laikinai arba pastoviai ten apsigyvenčiau, ar man nebūtų sulaukoma pensija ir ar aš galėčiau toliau ją gauti įprasta tvarka?

2. Būtų svarbu žinoti ar yra koks didesnis skirtumas tarp asmens, turinčio šio krašto pilietybę ir neturinčio? Aš nesu priėmęs Amerikos pilietybės.

ATSAKYMAS

Seniau Lietuva ir iš viso Baltijos kraštai buvo įtraukti į tam tikrą Finansų Ministerijos (Treasury Dept.) sąrašą kraštų, kuriuos nebuvo leidžiama siųsti federalinių pinigų. Taigi ir pensijos čekiai nebuvo ten siunčiami. Tačiau prieš maždaug 10 metų tas Finansų Ministerijos (Treasury Dept.) nusistatymas, dėl tik jiems vieniems suprantamų priežasčių, pasikeitė. Nors anksčiau jie buvo tos nuomonės, kad į Baltijos kraštus siunčiami čekiai negali būti "iškeisti už pilną vertę" (negotiated at full value), jie vėliau nutarė, kad tokio pavojaus nėra ir "išėmė" Baltijos kraštus iš to sąrašo. Taigi dabar, jei Tamsta nutartum išvažiuoti į okupuotą Lietuvą, gautum ten savo pensijos čekius. Pensijos gavimo atžvilgiu nėra jokio skirtumo tarp Amerikos piliiečio ir nepiliečio. Yra kai kurių užsiėmimų, kur reikalaujama Amerikos pilietybės. Tačiau esu tikra, kad Tamstos tai neliečia.

Tautodailės paroda Dayton, Ohio

Tautybių festivalis

Šiais metais tautybių festivalyje buvo atstovaujami 36 kraštai. Visi vaišino savo valgiais, šoko tautinius šokius. Lietuviai irgi neatsiliko. Gausiai turėjo lietuviškų valgių. "Veje-liai" žavėjo tautiniais šokiais, ypatingai visų dėmesį patraukė priešvestutinė lietuviškų papročių scena, kur 6 menikėnai buvo apgrenti lietuviškais tautiniais drabužiais: jaunavedė, jos motina, kvieslys-piršlys, vaikučiai atrodė taip natūraliai, kad keli lankytojai norėjo juos prašne-kinti, taip pat matėsi kraičio dėžė ir kiti dalykai, atsivežti iš Lietuvos. Ši scena — paroda laimėjo pirmąją premiją "Superior Award". Šią sceną sukūrė su ki-

tų pagalba ir daug darbo įdėjo Mrs. Elinor Sluzas. Didžiuojamės!

Aukos

Lietuvių Religinės Šalpos va-jus šiais metais buvo pats geriausias. Organizacijos, lietuviai ir amerikiečiai draugai suaukoko \$761.60. Procentiniai skamba labai gerai, nes Daytonas yra viena iš mažiausių susibūrusių lietuvių vietovių.

Taip pat ir naujai įsventintam lietuviui vyskupui Pauliui Baltikiui, OFM — jo naujai mišijai padėti — pasiūsta dosni au-ka ir didelis koplųstulpis nuo šv. Kryžiaus parapijos.

A.K.

APIE SVETLANĄ

Kaip žinoma, Stalino dukra Svetlana sugrįžo Sov. S-gon ir išsivežė iš paskutiniųjų vedybų 13 metų dukrą Olga. Grįžimo motyvas — pasiilgo savo dviejų suaugusių vaikų iš ankstesniųjų vedybų ir dviejų anūkių.

Josios buvęs vyras amerikietis W. Peters dabar prašo Sovietų valdžios leisti jo dukrai grįžti į Vakarus, nes tenai jai bus sunkus gyvenimas nemokant rusų kalbos ir pripratus prie vakarietiškų patogumų.

Prieš išvažiuojant Sovietijon Olga gyveno Vakarų Vokietijoje ir Anglijoje, kur lankė privačią mokyklą.

Svetlana buvo ištekejusi 6 kartus.

1943 ištekejė už žydo filmų režisieriaus Aleksej Kapler, kurį supykęs Stalinas išsiuntė Sibirą.

Po metų įsimylėjusi teisių studentą, taip pat žydiškos kilmės, Grigori Morozov už jo ištekejė

Stalinui sutinkant, bet su juo išsiskyrė 1947.

1949 ištekejė už Juri Ždanov, generalinio partijos sekretoriaus, Stalino patikėtinio ir net galimo jo įpėdinio, sūnaus. Po metų ir su juo išsiskyrė.

1951 ištekejė už savo pusbrolio Ivan Svandze, kurį Stalinas įsakė likviduoti — nušauti.

1963 ištekejė už Indijos siko Braješ Singh, kuris 1967, neišlaikęs šaltos rusiškos žiemos, mirė.

Tais metais Svetlana atvežė jo pelenus Indijon palaidoti ir atsisakė grįžti namo, pasilikdama Vakaruose. Čia ji parašė knygą apie Staliną ir gyvenimą Sov. S-goje, kritiškai apie tai atsiliepdama.

1970 ištekejė už architekto Peters, susilaukė su juo dukters Olgos ir 1974 vėl išsiskyrė.

Įdomu ar humanistiniais sumetimais sovietai išleis Svetlanos dukrą, Amerikos pilietę, ar ne?

LAISVĖS ŽIBURIO RUDENS KONCERTAS

Svečiavosi Philadelphijos jaunimas

Laisvės Žiburio radijo programa, kuriai vadovauja Romas Kezys, kasmet surengia du didelius koncertus — rudenį ir pavasarį. Romas Kezys paieško įdomesnės, retesnės programos ir taip į savo koncertus sutraukia daug publikos. Ir šiame koncerte — baliuje buvo apie 500 svečių.

Šį kartą iš kaimyninės Philadelphijos pasikvietė dainos vienetą ir vaidintojų grupę, pasikvietė todėl, kad ten dalyvauja daug jaunimo. Tai jaunimo gražus pasirodymas. Be to, šis vienetas be Philadelphijos jau sėkmingai gastroliavo ir kitur.

Vyrų dainos vienetas

Programą pradėjo Philadelphijos vyrų dainos vienetas, vadovaujamas Vyto Maciūno. Vienete dainuoja devyni vyrai. Dominuoja jaunimas. Akomponavo Birutė Šnipaitė.

Vienetas padainavo šias dainas: Dainavos tango — S. Slizis, Vėl šviesk — A. Franklino, Saulėlydis tėviškėje — B. Gorbulsio, Motinos valsas — P. Gaulės (į šią dainą įsijungė ir dvi merginos — D. Rukšytė ir R. Krokytė ir dainą gražiai pajavairino, supoetino), Kada mirties nėra — P. Gaulės, Nemunėli, Nemunėli, — programoje parašyta, kad muzika ir žodžiai V. Bložės. V. Bložė yra poetas, bet ne muzikas. Muziką parašė A. Raudonikis.

Busi vienetas padainavo — Išaušo dienele, išaušo diena. Ši busi skirta daina geriausiai ir nuskambėjo. Vieneto triušų ir dainos meilę reikia vertinti teigiamai, jis jaunimą nuteikia lietuviškam darbui.

Julijos Dantienės humoristika

Išspausdintoje programoje buvo praleista šis Julijos Dantienės pasirodymas. Romas Kezys viešai atsiprašė ir ją pristatė publikai.

Ji paskaitė tris eiliuotus feljtonus. Pirmasis buvo — Operoje, kaip moteris prisimena namus, kas ten paliko, dar jai pasivėlinęs užmynė ant kojos. Antrasis buvo pasakojimas apie du gaidžius — vieną rimtą, kitą nerimtą, kaip jie abu pateko į tą pačią krosnį. Trečias feljtonas buvo kaip vyras ir žmona prisimena savo draugystės pirmąsias dienas, kurios jau buvo prieš 25 metus. Nueina į tas vietas, kur jie šokinėjo per upelį, mėgina ir dabar šokti, bet — neišeina.

Šis paskutinis skaitinys labiausiai ir patiko publikai. Autorę šiltai priėmė ir nuoširdžiai paplojo.

Aktuali komedija

Vienaveiksmės komedijos autorė ir režisierė yra Julija Dantienė. Komedija yra pavadinama "Prie dangaus vartų". Tokiu pat vardu yra komiškas vaidinimas ir žymaus lietuvių rašytojo Vinco Krėvės. Ten prie dangaus vartų ginčijasi Gugis ir Kukis. Šį veikalą prieš kokią dvidešimt metų pastatė režisierius Vytautas Valiukas. Spektaklis buvo Franklin K. Lane mokyklos salėje.

Paprastai vengiama pasinaudoti kito autoriaus sukurtu pavadinimu. Gal reikėjo kur programoje rasti tarpelį ir priminti, kad komediją inspiravo Vinco Krėvės veikalas "Prie dangaus vartų".

Komedijai paimtos dabarties aktualijos. Prie dangaus vartų ateina Cezaris, Kastytis, Geras vyras, LB pirmininkas, Alto pirmininkas, lietuvi motina ir žmona. Visi jie nori patekti į dangų, bet vyresnysis angelas sulaiko, kol galų gale įleidžia tik vieną lietuvi motiną ir žmoną, o kitus vėl gražina į žemę.

Be tų minėtų asmenų, dar veikia Meilė, Laimė, Pagunda, Pasakotoja, įvesta angeliukų pulkelis.

Komedija surežisuota sklandžiai ir išradingai. Viskas spal-

vingai keičiasi, eina iš scenos į sceną. Į pastatymą įdėta daug darbo. Dekoracijos ir kostiumai — Gemos Kreivėnaitės, šviesos technika — Vyto Bagdonavičiaus, režisūros padėjėja Vida Šalčiūnienė, scenos technika — Kazys Razgaitis.

Komedijoje vaidino: Jūratė Krokytė - Stirbienė, Algis Šalčiūnas, Danutė Rukšytė, Eimutis Radžius, Audrius Dragūnas, Vidmantas Rugšys, Virgus Volertas, Rimantas Stirbys, Rasa Krokytė ir Danutė Surdėnienė. Toks Algis Šalčiūnas — Angelas vyresnysis — savo didelį vaidmenį tikrai puikiai suvaidino. Ir visi kiti atliko savo roles gerai, pvz., kaip dėl vietos ginčijosi LB pirmininkas — Virgus Volertas ir Alto pirmininkas — Rimantas Stirbys.

Gražiausia šioje komedijoje buvo tų aktorių jaunystė ir jų graži lietuvių kalba!

Padėkos žodžiai

Pabaigoje į sceną suėjo visi aktoriai. Visiems padėkojo Ro-

mas Kezys. Ir Julija Dantienė iškvietė tuos, kurie dirbo už scenos. Įteiktos gėlės. Visiems padėkota ir pasidžiaugta viešnage. Ir palinkėta jiems keliauti į kitas lietuviškas scenas ir ten pralinksminti visus. Sėkmės ir dainos vienetui ir vaidintojų grupei!

Kaip įprasta, koncerto metu publika sėdi kėdėse. Pertraukos metu visa salė pertvarkoma, sudedami stalai ir paruošiama vaišėms. Šokiam grojo "Jinai ir trys gintarai" vienetą, vadovaujamą Vytauto Daugirdo. Ne kartą šis vienetą pasirodė Židinio scenoje. Jau dabar atsiliepią jų ilgametę praktika — vienetą kaskart sklandžiau, rafinučiau dainuoja ir groja. Sėkmės jam!

Grojo ir brolių Kezių orkestras, kuris šokiui pakėlė visą jaunimą.

Besidžiaugiant šia Philadelphijos viešnage, reikia skatinti ir New Yorko jaunimą pasikelti į panašią veiklą. Kiek ten džiaugsmo ir prasmės surandama ir kiek daug gaunama ir duodama. Tegu atsiranda entuziastų ir New Yorke, kurie jaunimą suburtų panašiam darbui. Visi to laukia! (p.j.)

Dalis Kultūros Židinio narių metiniame suvažiavime spalio 13.

BALTIMORĖS ŽINIOS

Maldininkų kelionė į Mt. St. Mary's kolegijos Liurdą, Emmitsburg, Md., gražioose Blue Mountain kalnuose įvyko spalio 28. Liurde kun. Antanas Dranginis aukojo mišias ir ragino melstis už taiką, už kenčiančius ir pavergtuosius. Kelionė baigta su palaiminimu Šv. Sakramentu Šv. Elzbietaš Onos Seton šventovėje.

Baltimorės knygynas surengė linksmą vakarą ir pietus lapkričio 10 Lietuvių Namuose. Publiką linksmo neseniai sudarytas kvartetas, kuriame dalyvauja Vytautas Dulys ir jo žmona Eileen, Igoris Kučinskis ir Janė Brazauskienė. Jiem akomponavo Marija Krasauskienė.

Šv. Alfonso parapijos metiniai pietūs įvyko lapkričio 11 Šv. Alfonso mokyklos salėje.

Atgal prie Dievo — "Back to God" — ypatingos pamaldos Lietuvių posto 154 ir veteranų padėjėjų iniciatyva vyko lapkričio 11 Šv. Alfonso bažnyčioje. Kun. Antanas Dranginis, veteranų kapelionas, 10 val. aukojo mišias ir pasakė pamokslą.

LB Baltimorės apylinkės valdyba visus kviečia atsilankyti į rudens renginį, kuris įvyks lapkričio 17, šeštadienį, 7:30 val. vak. Lietuvių Namuose. Meninę programą atliks solistė Marytė Bizinkauskaitė, čia pasirodanti pirmą kartą. Jai akomponuos pianistė Elizabeth Manus. Po programos veiks valgių ir gėrimų bufetas. Šokiam groš Charm City orkestras.

Danielius Kerdokas, gimęs ir užaugęs Pensylvanijos kasyklose, per antrąjį karą atvyko į Baltimorę ir dirbo laivų gamyboje. Kaip susipratęs lietuvis dalyvaudavo lietuviškuose renginiuose. Po ilgos ir sunkios li-

gos mirė Šv. Agnietės ligoninėje spalio 29. Gedulingos mišios už jo sielą aukotos Šv. Alfonso bažnyčioje lapkričio 2. Palaidotas Loudon Park kapinėse. Nu- liūdime liko žmona Pranciška, dukros Arleen ir Alicia, brolis Liudvikas ir eilė giminių.

Fatimos Marijos statula per ypatingas pamaldas lapkričio 24, šeštadienį, 7 val. vak. bus priimta Šv. Alfonso bažnyčioje. Maldininkai bažnyčioje melsis visą naktį. Sekmadienį statula bus pastatyta prie didžiojo altoriaus per visas mišias. Svečias kunigas kalbės apie Marijos apsišėkimus Fatimoje. Po paskutinių mišių statula bus vežama į kitą bažnyčią. Jonas Obelinis

PABALTIEČIŲ JAUNIMO SAVAITGALIS ANGLIJŲ

Didžiojoje Britanijoje rugsėjo 28 - 30 vyko antrasis pabaltiečių jaunimo savaitgalis. Čia buvo atvykę jaunuoliai iš Prancūzijos, Federacinės Vokietijos ir visos Didžiosios Britanijos.

Programoje, šalia kultūrinių bei pramoginių renginių, nemažai laiko užėmė paskaitos ir diskusijos politiniais klausimais. Pagrindiniai kalbėtojai buvo latvis Guntars Berzinš ir Aleksandras Štromas. Jie gvildeno sovietų politines problemas, įvairius klausimus, susijusius su Pabaltijo kraštų suvereninių teisių gynba tarptautinėje plotmėje.

Pabaltiečių jaunimo savaitgalio paskutinę dieną, sekmadienį, buvo aiškina pabaltiečių taikos ir laisvės kelionės laivu programa. Kelionė laivu nuo Kopenhagos iki Helsinkio Baltijos jūroje vyks 1985 vasarą. Bus siekiama atkreipti pasaulio viešosios opinijos dėmesį į Pabaltijo kraštus.

PUTNAM, CONN.

Rėmėjų sąskrydis ir a.a. kun. Stasio Ylos prisiminimas- akademija

Nekaltai Pradėtosios Marijos Seserų vienuolyno rėmėjų Sąskrydis įvyko spalio 28 vienuolyno sodyboje, kur buvo prisimintas ir paminėtas vienuolyno buv. kapelionas kun. Stasys Yla.

Suvažiavimas-minėjimas pradėtas mišiomis vienuolyno bažnyčioje. Mišias aukojo ir pamokslą sakė kun. dr. Voldemaras Cukuras. Koncelebravo prel. V. Balčiūnas ir du kunigai. Visą bažnyčią gražiai giedojo kun. Ylos parašytas (Br. Budriūno muzika) giesmes. Pamokslas buvo skirtas kun. Ylos gyvenimui ir darbui prisiminti.

12 val. pietūs. Valgius palaimino prel. V. Balčiūnas. Po pietų provincijolė seselė M. Paulė trumpu žodžiu padėkojo rėmėjams už paramą ir darbus, o ypač rėmėjų valdybai. Tada parašė patvirtinti tą pačią valdybą kitieji metams. Visiem gausiai plojant buvo patvirtinta. Dar trumpai kalbėjo rėmėjų valdybos pirm. dr. Česlovas Masaitis.

1:30 val. kitoje salėje vyko akademija kun. Stasiui Ylai prisiminti. Buvo sugiedota giesmė "Gloria" — muzika Br. Markaičio, SJ. Inž. Almis Kuolas skaitė paskaitą apie kun. Ylos gyvenimą ir darbus. Jis gyvenęs ne sau, o žmonėm. Labai mylėjęs jaunimą ir dirbęs su juo.

Sugiedojus "Credo", Izabelė Žmuidzinienė padeklamavo iš kun. Stasio Ylos kūrybos. Ypač visus jaudino iš jo gyvenimo koncentracijos stovykloje. Tie pasikalbėjimai su likimo draugais, slaptos maldos, komunija, ypač mirstančiųjų žodžiai labai jaudino besiklausančius. Ponia Žmuidzinienė turi Dievo dovaną perduoti tai, kas kitų išgyventa. Ji taip jautriai pati išgyvendama deklamavo, kas daugelį išspaudė ašaras.

Po šios akademijos vyko į kapinaites. Ten buvo pašventin-

NAUJA LITUANISTIKOS INSTITUTO VADOVYBĖ

Lituanistikos Instituto nariai korespondenciniu būdu išrinko Instituto prezidiumą trejų metų kadencijai. Naująjį LI prezidiumą sudaro: pirmininkas — prof. Bronius Vaškelis (Chicago), literatūros kritikas, Lituanistinės katedros vedėjas; vicepirmininkas — dr. Janina Rėklaitienė (W. Lafayette, Ind.), kalbininkė; sekretorius — dr. Jurgis Gimbutas (Arlington, Mass.), inžinierius, kraštotyriminkas; išdininkas — dr. Romas Misiūnas (New York, N.Y.), istorikas; narys — dr. Algis Norvilas (Chicago), psichologas. Dabartinis Instituto prezidiumas, kuriam nuo 1981 vadovavo dr. Rimvydas Šilbajoris, šiuo metu perduoda pareigas naujai išrinktai vadovybei.

Kun. Stasio Ylos paminklas Putnamo vienuolyno kapinėse. Paminklą suprojektavo architektas Jurgis Okunis. Paminklas šventinamas spalio 28. Tą dieną bus ir kun. St. Ylos paminėjimas — akademija Nekalto Prasidėjimo vienuolyne Putname, Conn.

tas kun. Stasio Ylos, seselių — Felicijos ir Beatričės, dr. Petro Kazlo ir kitų paminklai. Šventino kun. V. Cukuras. Pasimeldus ir sugiedojus "Viešpaties Angelas" vyko prie Mindaugo pilaitės, pastatytos kunigo Ylos karaliaus Mindaugo 700 metų krikšto prisiminimui. Pilaitės vidus dekoruotas skulptorių Vytauto ir Aleksandro Kašubų. Tai tikrai istorinė pilaitė. Dr. J. Kriaučiūnas supažindino su pilaitės statyba, jos reikšme ir kunigo Ylos idėja ją statyti.

Po to buvo mišparai, vakarienė ir tada visi skirstėsi į namus.

Tegu Dievas laimina ir padeda mūsų darbščiosiom seselėm jų dideliuose darbuose, kuriuos dirba Dievui, tėvynei bei mum visiem.

P.Ž.

Kas aukoja,
Tas Lietuvą vaduoja!

Jurgio Gliaudos naujo romano "Kovo ketvirtoji" viršelis. Piešė Paulius Jurkus. Romanas vaizduoja šv. Kazimiero paskutines dienas. Išleido Darbininkas, paremtas eilės mecenatų. Knyga gaunama Darbininko administracijoje. Kaina 8 dol.

IŠ VISUR

— Australijos Lietuvių Dienos įvyks gruodžio 26-31 Canberroje. Iš JAV vyksta muz. Rytų Babicko vadovaujamas Clevelando vyrų orkestras, kuris su koncertais aplankys keturias pagrindines lietuvių kolonijas. PLB valdybai Australijos Lietuvių Dienose atstovaus pirm. Vytautas Kamantas.

— "Antras Kaimas", Chicagos humoristinis vienetas, lapkričio 17 gastroliuoja Toronte, o lapkričio 18 — Hamiltone. Dalyvauja Vida Galvydienė, Jūratė Jakštytė, Indrė Toliuštė, Eugenijus Būtėnas, Juozas Kapačinskis ir Arvydas Vaitkus. Talkina Vincas Lukas ir Algis T. Antanaitis — prievaizdas.

— "Gintaro", Toronto jaunimo tautinio ansamblio, koncertas Chicagos Jaunimo Centro didžiojoje salėje įvyks lapkričio 24. Rengia Chicagos jaunimo tautinis ansamblis "Grandis".

— Katalikų Federacijos Tarybos suvažiavimas įvyks lapkričio 23 Chicagos Jaunimo Centre.

— Dainavos stovyklai paremti paroda ir loterija įvyks lapkričio 17 - 18 Clevelande, Dievo Motinos parapijos salėje.

— Kariuomenės šventės minėjimas Clevelande, Lietuvių Namų salėje, rengiamas lapkričio 17. Žodį tars lietuvių respublikonų lygos pirmininkas Anatolijus Milūnas iš Chicagos. Meninę programą atliks Algirdo Bielskaus vadovaujamas dainos vienetas "Uždainuokim".

— Kun. Vytauto Memėno, Joliet, Ill., policijos departamentų kapeliono, malda-pamokslas už pareigose žuvusį policininką Marin Murrin, kongresmano O'Brien pastangomis buvo atspausdinta "Congressional Record" spalio 9 laidoje.

— Clevelando Lietuvių dienos įvyks lapkričio 24 - 25 Dievo Motinos parapijos salėje. Šeštadienį 7 val. vak. koncerto programą atliks Volungės choras iš Toronto, vadovaujamas D. Viskontienės. Sekmadienį 11 val. ryto tautodailės paroda, kurioje dalyvauja menininkai V. Veselka ir J. Jasiūnas iš Detroito.

— Rinkimai į JAV LB XI-tą tarybą bus 1985 gegužės 18-19.

— Lietuvos Atgimimo Sąjūdžio seniūnų tarybos suvažiavimas vyko Delhi, Ont. Suvažiavime trejiems metams buvo išrinkta sąjūdžio seniūnų taryba, kurios pirmininku išrinktas Stepas Jakubickas, pavaduotoju Andrius Usvaltas, sekretorium Cediminas Rugienius. Valdybon išrinkti: pirm. Kazys Oželis, pavaduotojai Bronius Macianskis, Valerijonas Šimkus, Vytautas Jokūbaitis, izd. Stefanija Kaulakienė, sekr. Kęstutis Dirkis. Į garbės teismą išrinkti Marijus Blynas, Liudas Tamošaitis ir Antanas Bertulis. Kontrolės komisijon išrinktas Jonas Virbalis, kuris pasirinks vieną ar du narius iš savo skyriaus.

— "Muzikos Žinios" praeitų metų nr. 1. išėjo iš spaudos. Leidžia Lietuvių vargonininkų-muzikų sąjunga. Redagavo J. Kreivėnas. Administruoja A. Gedraitis, 7310 So. California Ave., Chicago, Ill 60629. Plačiai aprašytos dainų ir tautinių šokių šventės. Priedas — Viltenio giesmės: "Ateik, Kazimierai šventas", "Himnas Kazimierui", "Marijos ašaros".

SPORTE PRIEŠ 35 METUS

Pirmasis JAV lietuvių naujųjų ateivių įsteigtas sporto klubas buvo Cicero "Taurus". Jo įsikūrimo data yra 1949 rugpjūčio 13.

Reikia pažymėti, jog nuo jo nedaug atsiliko ir Chicagos "Grandis", kuri buvo įsteigta 1949 lapkričio 5. Šio klubo (jo pilnas vardas — Lietuvių Tremtinių Sporto Klubas — Grandis) laikiną valdybą sudarė: V. Adamkevičius (dabartinis Adomkus) — pirm., E. Vengianskas — sekr., V. Karpuska (jau miręs) — išdinininkas, S. Zubkus — reik. vedėjas. Kitais metais buvo išrinkta pirmoji klubo valdyba, kurion vieton S. Zubkaus jėgo L. Kiaučūnas, o vietoje E. Vengiansko — V. Ragauskaitė.

Šis klubas pasireiškė krepšinyje, o ypatingai gerai užsirekomendavo šachmatuose.

Bet jo amžius, kaip ir Cicero "Tauro", buvo neilgas. 1951 jie susijungė (prie jų prisidėjo ir Chicagos futbolininkų "Lituanica") ir buvo sudarytas naujas sportinis vienetas, kuris pasivadino "Perkūno" vardu. "Perkūno" pirmąją valdybą sudarė: E. Vengianskas, E. Šulaitis, V. Karpuska, A. Milašius ir A. Zujus.

Grįžtant prie Cicero "Tauro" reikia pažymėti, jog šio klubo steigiamajam susirinkimui 1949 rugpjūčio 13 pirmininkavo jau miręs rašytojas Aloyzas Baronas, o jo veikloje reišėsi taip pat jau mirę rašytojai Adomas Vilainis-Šidlauskas ir Algimantas Pegėgis-Mackus.

Šiam klubui yra pirmininka-

vę: Juozas Sulaitis, Jonas Vaičiūnas ir Edvardas Šulaitis (iš jų J. Vaičiūnas irgi jau miręs).

SUNNY HILLS, FLA.

Aukos Balfui

Jau antri metai čia vykdoma rinkliava Balfui. Siemet tautiečiai aukoja dar gausiau negu pernai.

Siemet Balfui aukojo: 50 dol. — A. ir K. Žukauskai. Po 20 dol. — L. ir V. Adomavičiai, O. ir V. Baltučiai, B. ir F. Bočiūnai, B. Motuzienė, K. ir J. Strazdai, V. ir H. Zitikai, V. ir J. Zubavičiai.

Po 10 dol. — D. ir A. Arlauskai, G. ir V. Beleckai, A. ir D. Dulaičiai, S. Estkienė, J. ir P. Januliai, kun. P. Jaraška, S. ir H. Kačinskai, E. ir M. Lukai, O. ir V. Mamaičiai, E. ir M. Milukai, J. ir E. Sadauskai, A. ir V. Snarskiai.

Po 5 dol. — S. ir K. Aleksandravičiai, M. Balčiūnienė, J. Baužys, J. ir B. Čepukai, V. Dėdiniene, P. Grigalaukas, kun. A. Kardas, M. Kardauskaitė, S. Paulauskas, D. ir A. Vėlaviečiai, J. Zoruba.

Visiems aukotojam nuoširdi padėka. — V.

Daug lietuviškų knygų ir suvenyrų turi Darbininko administracija. Skambink 212 827-1351 ir prašyk, kad pasiųstų knygas į namus.

DARBININKUI PAREMTI AUKOJO

Darbininko skaitytojai, atsiųsdami prenumeratos mokesį, prisidėję aukomis už kalendorių, įvairius patarnavimus ar šiaip spaudą parėmę:

Po 20 dol. — V. Leskaitienė, Santa Barbara, Calif., dr. A. Damušis, Lockport, Ill.

Po 15 dol. — O. Fidleris, Deep River, Ont., E. Remėza, Hollis, N.Y.

Po 10 dol. — V. Labutis, Rich-

mond Hill, N.Y., T. Vainauskas, Hamilton, Ont., A. Januška, Milton, Mass., S. Sližys, Ridgewood, N.Y., V. Vaičiūnas, Islington, Ont., M. Garolis, Verona, N.J., P. Gvildys, Staten Island, N.Y.

Po 5 dol. — E. Garlienė, Woodhaven, N.Y., A. Keniaušis, Waterbury, Conn., D. Mitkus, Los Angeles, Calif., A. Lingis, Great Neck, N.Y., J. Skupienis, Dubois, Pa., J. Krivickas, Richmond Hill, N.Y., M. Jasėnas, Colonia, N.J., B. Ziogas, Orefield, Pa., A. Čepulis, Philadelphia, Pa., A. Alksinis, Daytona Beach, Fla., A. Gruodis, Wappinges Fls., N.Y., A. Lawler, Westminster, Md., P. Kiškūnas, Lewiston, Me., E. Vydas, Kennebunkport, Me., J. Kavaliū-

1984 metų pasaulio šachmatų korespondencijos čempionu tapo išeivijos lietuvis — Viktoras Palčiauskas, gyvenąs Amerikoje. Ta proga jį telegrama pasveikino prezidentas Reaganas.

Viktoras Palčiauskas gimė 1941 spalio 3 Kaune. Jo tėvai 1944 pasitraukė į Vokietiją ir gyveno netoli Augsburgo. Visa šeima 1949 atvyko į Ameriką. Jis labai jaunas išmoko iš dėdės lošti šachmatais, jau šešiolikos metų jis pasiekė eksperto įvertinimo, už penkerių metų tapo meisteriu.

Dr. V. Palčiauskas anksčiau profesoriavo Illinois Universitete, dabar su žmona Aurelija gyvena Fullerton, Calif. Čia pateikiu jo partiją prieš Jakovą Estriną, kuris 1975 buvo korespondencinių šachmatų pasaulio čempionas.

Evanso gambitas
Baltai: J. Estrinas — Sovietų Sąjunga, juodais — V. Palčiauskas — JAV.

1. e4...e5 2. ŽE3...Žc6 3. Rc4... Rc5 4. b4...Rb4 5. c3...Ra5 6. d4...d6 7. Vb3...Vd7 8. de5... Rb6 9. Žbd2(Kereso ėjimas)... Ža5 10. Ve2...Žc4 11. Zc4...D5 Naujas ėjimas ir stiprus, kadangi juodi pradeda užimti Baltus langelius 12. Žb6...ab6 13. o-o... de4 14. Ve4...Vg4 15. Ve3...Ze7 16. Zd4 0-0 17. h3...Vg6 18. f4...c5! 19. Žb5...Bd8 20. Zd6... Žf5 21. Žc8...8...Ba-c8 22. VĖ3...h5 23. Vb7...Bc6 24. Va6...c4 25. Va4...Bd3 26. Bbl...Bh3 27. e6...BeG 28. Ve4 Vg3, Balti pasidavė (Matas bus neužilgo.).

Arūnas Simonaitis

LITHUANIAN COOKERY
(In English, 316 pages, price 8 dol.)

Agronomės Iz. Sinkevičiūtės parašyta lietuviškų valgių receptų knyga. Graži dovana draugam amerikietim. Knyga su plastininiu aplanku, nugarėlė patogiai suverta. 316 pusl. Kaina 8 dol. Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Užsakau "Lithuanian Cookery" už 8 dol. Persiuntimas Postage 50 c.

Vardas, pavardė

Numeris, gatvė

Miestas, valstija, Zip

ASMENIŠKOS DOVANOS GIMINĖMS LIETUVOJE

Po naujų pertvarkymų ir pakeitimų siuntiniams į Lietuvą siųsti, nuo dabar muitą už dovanas turės sumokėti patys siuntinių gavėjai, siūlome ir toliau pasinaudoti mūsų patyrusiu ir praktišku tarpininkavimu.

KALĖDINĖ DOVANA — SIUNTINYS NO. 4, 1984 m.

1 vyriškas arba moteriškas megstinis, 1 vyriški išeiviniai marškiniai, 1 bliuskutė, 2 p. vyriškų kojinių, 2 p. moteriškų nailoninių kojinių, vilnonė arba šilkinė gėlėta skarelė, 40 anglišku arba amerikietišku cigarečių, 1/2 sv. arbatos, 1 sv. grynų pupelių kavos, 1 p. džinsinių kelnų, denim arba rumbuoto aksomo, firmų "Wrangler" arba "Levi", 1 vyriška arba moteriška žieminė striukė — anorak.

Šio siuntinio kaina su pašto ir dokumentų su tvarkymo išlaidomis — \$225.00.

Jei kas pageidauja gali ir pats sudaryti siuntinį, savo nuožiūra, iš pageidaujamų Lietuvoje dalykų, kuriuos žemiau išvardiname.

Sportiniai batai, vyriški arba moteriški firmos "Adidas" \$33.00. Siuntinyje gali būti 2 poros ...55.00

"Olympus"22.50

.....45.00

Sportiniai kostiumai, firmos "Adidas"38.00

.....60.00

"Olympus"20.00

.....45.00

Džinsinės denim arba rumbuoto aksomo kelnės24.00

Žieminiai moteriški ilgi batai su šiltu pamušalu.....90.00

Vyriški kostiumai150.00

Moteriški kostiumėliai110.00

Moteriški arba vyriški megstiniai30.00

Normalūs vyriški arba moteriški geri batai45.00

Vyriški išelginiai marškiniai18.00

Bliuskutės18.00

Vilnonės arba šilkinės skarelės7.50

Vyriškos arba moteriškos striukės-anorakai90.00

Sudarant siuntinį savo nuožiūra reikia pridėti pašto ir apdraudimo išlaidom\$42.00

Siunčiame pramogines ir kitokias muzikos plokšteles. Sudarome testamentus, administruojame nuosavybes, persiunčiame palikimus prekėmis arba valiuta.

Z. JURAS,
11 LONDON LANE, BROMLEY, KENT, BRI 4HB, ENGLAND
TEL. 01 460 2592

LITHUANIA 700 YEARS
(IN ENGLISH, 458 PAGES)

Parašyta J. Puzino, A. Geručio, J. Jakšto, A. Budreckio ir St. Lozoraičio. Įvadas R. Sealey. Šešta laida, puošniai išleista. Puiki dovana kitataučiam ir lietuviams, naudojantiems tik anglų kalbą. Platina: Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Užsakau "Lithuania 700 Years" už 16 dol. Persiuntimas — postage 1 dol.

Vardas, pavardė

Numeris, gatvė

Miestas, valstija, Zip

BALTIC TOURS

1984 KELIONĖS Į LIETUVĄ

No. 117: lapkričio 7 - 21\$1,349.00
10 dienų Vilniuj, 2 Helsinky

No. 128: Naujų Metų sutikimas Lietuvoj
gruodžio 28 - sausio 11 \$1,449.00
10 dienų Vilniuj, 2 Helsinky

Dėl brošiūros ir daugiau informacijos kreiptis:

BALTIC TOURS
293 AUBURN ST.
NEWTON, MA 02166
(617) 965-8080 arba (617) 969-1190

BALTIC TOURS tvarko:
giminių iškvieltimo dokumentus
nuperkam automobilius, kooperatinius butus ir kitas dovanas giminėm Lietuvoje
tarpininkaujame palikimų sutvarkyme

PIRMAUJANTI DEŠRŲ PREKYBA NEW YORKE VOKIŠKOS SPECIALYBĖS

SCHALLER & WEBER

AUKŠČIAUSIOS KOKYBĖS PRODUKTAI

Mūsų krautuvėse geriausios dešros. Kelionėi ir TV užkandžiai — kumpiai, įvairiausios mėsos, lietuviška duona ir kiti produktai

Užėkite - įsitikinsite!

13 DIDŽIULIŲ KRAUTUVIŲ 13

New Yorke: 1654 2nd Ave. (85-86 St.) — TR 9-3047
Ridgewood: 56-54 Myrtle Avenue — VA 1-7068
Astorijoje: 28-29 Steinway Street — AS 4-3210
Floral Park, L.I.: 259-17 Hillside Ave. — 343-6116
E. Northport, L.I.: 250-A Lark Field Rd. 516 757-0801
Franklin Sq., L.I.: 981 Hempstead Tpke. — 437-7677
Flushing: 41-06 Main Street — HI 5-2552
White Plains, N.Y., The Chese Pitt — 200 Hamilton Ave. — Tel.: 914-249-0226

Nanuet, N.Y., Nanuet Mall Shopping Cent., Route 59 — Tel. 914 623-4265
Farmington, Conn: Hans and Fritz Dell 270 Farmington Ave. — 203-677-7000
Danbury, Conn.: Danbury Gourmet, 296 Main St. — Tel.: 203 744-6857
Norwood, Mass.: Meat and Wursthau — 101 Central St. Tel: 617 769-2895
Wayne, N.J.: 1234 Willowbrook Mall — Tel.: 201 785-0542

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B.S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
296-4130

AIDAI — vienas geriausių kultūros žurnalų išeivijoje
Ar juos prenumeruoti?

FEDERALINĖ LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

KASA

LITHUANIAN FEDERAL CREDIT UNION
86-01 114 Street, Richmond Hill, N.Y. 11418
Tel. (718) 441-6799

TAUPYMO CERTIFIKATAI:

SUMA	TERMINAS	METINIS PRIEAUGLIS	KURSAS
\$500 - 20,000	6 mėn.	10.92%	10.50%
	12 mėn.	11.03%	10.60%
	24 mėn.	11.14%	10.70%
	36 mėn.	11.19%	10.75%
\$20,000 - \$50,000	6 mėn.	11.19%	10.75%
	12 mėn.	11.35%	10.90%
	24 mėn.	11.41%	10.95%
	36 mėn.	11.46%	11.00%

\$50,000 IR DAUGIAU — PAGAL SUSITARIMĄ

IRA CERTIFIKATAI:

\$2,000 - 4,000 per metus	Nuo 1 iki 6 metų	11.46%	11%
---------------------------	------------------	--------	-----

REGULIARIOS SANTAUPOS:

METINIS PRIEAUGLIS 9.42%	APSKAIČIAVIMAS KASDIEN
DABARTINIS KURSAS 9%	

VISOS SANTAUPOS VALDŽIOS APDRAUSTOS IKI \$100,000.

BROCKTON, MASS.

Seselių metinė šventė

Jėzaus Nukryžiuotojo Sopulingosios Motinos seserys Darbo diena, rugsėjo 3, surengė 39-ąją metinę pramoginę šventę erdvoje motiniško namo sodyboje, Brocktone. Šių metų šventės vyriausia planuotoja buvo ses. Elena Ivanauskaitė.

Nors tą dieną Brocktono padangė klojo debesėliai, susirinko gausus lietuvių ir kitataučių rėmėjų būrys.

11 val. seserų kopolyčioje iškilmingas padėkos mišias aukojo ir turiningą pamokslą pasakė kun. Valteris Jaskevičius, SJ, Fordhamo universiteto profesorius. Su juo koncelebravo: kun. Austin Nagle — vienuolyno kapelionas, kun. Albertas Abračiūnas — gyv. vienuolyne, kun. Albertas Janiūnas — Šv. Pranciškaus parapijos, Lawrence, Mass., klebonas, kun. Jonas Žuromskis — Šv. Juozapo parap. Lowell, Mass., klebonas, kun. Si-

monas Saulėnas — Nekalto Prasidėjimo parapijos, Cambridge, Mass., klebonas, kun. Edmundas Sviokla — Nekalto Prasidėjimo parapijos, Everett, Mass., klebonas.

Seselių choras pakiliai giedojo mišias, o su visais tikinčiais giesmes: Jėzau, pas mane ateiki, ir Marija, Marija.

Po pamaldų svečiai galėjo pasistiprinti seselių ir jų rėmėjų pagamintais pietumis, susitikti pažįstamus plačioje sodyboje, o taip pat aplankyti turtingai įrengtas "sodybėles".

Šiomet seselėm parama ypatingai reikalinga, nes jos su rėmėjų pritarimu pradėjo statybą. Dalis motiniškojo seno namo nugriauta ir vykdoma priestato statyba. Ten bus vienuolyno muziejus, biblioteka, naujokynas ir seserų gyvenamos patalpos.

Po vaišių vyko loterijos laimėjimų traukimas. Piniginėje

loterijoje laimėjo: 1000 dol. — Janine Couture, 250 dol. — Bill Batty, po 50 dol. — K. Šeštokas, J. Lola, kun. A. Abračiūnas, A. Volongevičius, M. Dureckas, po 25 dol. — Jim J. Tom, K. Preston, J. Kračūnas, B. Lanoue, J. Vanick, A. Strazdas, J. Norkus.

-o-

Šiai kongregacijai nuo 1982 liepos 1 vadovauja: generalinė viršininė ses. M. Rūta Dauginskaitė, jos asistentė M. Mercedes Petkūnaitė, gen. sek. M. Celestina Statkutė, tarėjos ses. M. Anunciata Mažeikaitė ir ses. M. Amondeus Barkauskaitė. Visos valdybos narės yra baigusios aukštuosius mokslus. Šiuo metu Jėzaus Nukryžiuotojo Sopulingosios Motinos kongregacijos yra 84 seserys.

Seserys rūpinasi jaunimo švietimu ir senelių globa. Jos administruoja įstaigas ir moko jaunimą šiose mokyklose: Brocktono, Mass. — Šv. Kazimiero parapijoj, So. Botton, Mass. — Šv. Petro parapijoj, East Hartford, Conn. — Šv. Kristupo parapijoj, Frackville, Pa. — Holy Family School (trijose parapijose: lietuvių, lenkų ir Šv. Juozapo), Carbondale, Pa. — Our Lady of Mt. Carmel mokykloj, Scranton, Pa. — Šv. Onos vienuolyno mokykloj, Wilkes - Barre, Pa. — Šv. Pranciškaus CCD centre, Hoban gimnazijoje, Norwood, Mass., — Šv. Jurgio parapijos CCD centre.

Taip pat šios seserys išlaiko dvejus senelių globos namus: Šv. Juozapo Brocktone, Mass., ir Šv. Marijos Villa, Elmhurst, Pa. Abiejuose namuose yra po 120 lovų.

Jėzaus Nukryžiuotojo Sopulingosios Dievo Motinos seserų platus darbo laukas. Deja, pašaukimų į vienuolyną kol kas mažai.

R. Ribokienė

New Yorko lietuvių vyrų choras Perkūnas atliks programą Lietuvos kariuomenės šventės minėjime Bostone.

priėmė atlikėją ir nuoširdžiai jam dėkojo už suteiktą retą progą išgirsti vargonų muziką pilno recitalio pavidale. — J.K.

Susirgo Stasys Santvaras

Lapkričio 3 vakare staiga širdžiai sušlubavus, Stasys Santvaras buvo nuvežtas į artimiausią ligoninę. Rašant šią žinutę, jo sveikata jau kiek gerėjo. Guli Quincy ligoninėje.

Linkime stiprybės ir greit sugrįžti į mielus namus.

Lietuvos kariuomenės šventės minėjimas

Lapkričio 25 Lietuvių Karių Veteranų Sąjungos "Ramovė" Bostono skyrius rengia Lietuvos kariuomenės atkūrimo minėjimą. 10:15 val. ryto iškilmingos pamaldos už žuvusius ir mirusius karius Šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioje So. Bostone. Giedos solistas Benediktas Povilavičius. Prie vargonų prof. Jeronimas Kačinskas.

3 val. popiet So. Bostono Lietuvių Piliečių D-jos 3-čio aukšto salėje kita minėjimo dalis, kurioje bus pagerbti ir atžymėti Bostono ramovėnų skyriaus nariai — savoriai kūrėjai dalyvavę Lietuvos laisvės kovose, antikomunistinės ir antinacinės rezistencijos kovos dalyviai, kentėję sovietų ir vokiečių kalėjimuose ir koncentracijos stovyklose.

Apie Lietuvos kariuomenės atkūrimą 1918 metais ir jos kovas su Lietuvos priešais pasakaitą skaitys istorikas dr. Algirdas Budreckis.

Meninėje dalyje New Yorko lietuvių vyrų choras "Perkūnas" ir Ivaškų vadovaujamas tautinių šokių sambūris.

New Yorko lietuvių vyrų choras "Perkūnas" buvo įsteigtas 1963 gegužės mėn. Chorą organizavo ir jam vadovavo Lietuvos Valstybės Operos solist. Vladas Baltrušaitis. Nuo 1979 choro dirigentu yra Viktoras Ralys. Chorą sudaro apie 30 vyrų, bet jis yra spalvingas savo narių įvairumu. Jo eilėse yra įvairaus amžiaus ir įvairių profesijų dainų mėgstančių dainininkų.

Choro repertuaras šiuo metu turi 135 lietuviškas liaudies dainas ir lietuviškų kompozitorių kūrinius, pritaikytus vyrų chorui, o taip pat daug ištraukų iš klasikinių operų. Per 20 savo gyvenimo metų choras yra davęs apie 100 koncertų ir viešų pasirodymų, iš kurių 60% kaimyninėse valstijose nuo Washingtono iki Hamiltono ir nuo Bostono iki Clevelando.

Minėjimo rengėjai maloniai kviečia visus Bostono ir apylinkės lietuvius dalyvauti šiame Lietuvos kariuomenės atkūrimo šventės minėjime. Organizacija kviečia dalyvauti bažnyčioje ir salėje su vėliavomis.

Pagerbkime tuos, kurie dirbo ir aukojosi Lietuvos ir lietuvių laisvei.

So. Bostono Lietuvių Piliečių D-jos žinios

Metinis draugijos Šurum-burum įvyks lapkričio 18 nuo 2:30 iki 10 val. vakaro. Bilietai 5 dol. asmeniui.

Draugijos valdybos ir kontrolės komisijos nominacijos vyks lapkričio 15 nuo 6 iki 8 val. vakaro, o po to narių mėnesinis susirinkimas.

Mylimai Motinai, Močiutei ir Uošvei

A.A.

ANELEI ŽEMAITAITIENEI

mirus, mūsų mieliems draugams, Gintui ir Irenai Žemaitaičiams, su šeima ir visiems artimiesiems reiškiamo gilia užuojautą ir kartu liūdime.

Nijolė, Jonas, Vaiva ir Aras Ulėnai

A.A.

ANELEI ŽEMAITAITIENEI

mirus, sūnams Gintautui ir Algimantui, dukroms Aldonai ir Daliai, jų šeimoms ir visiems artimiesiems reiškiamo gilia užuojautą.

Danutė ir Antanas Bobeliai

A.A.

ANELEI ŽEMAITAITIENEI

mirus, jos sūnui Gintui Žemaitaičiui ir jo šeimai, taip pat ir kitiems artimiesiems gilia užuojautą reiškia ir kartu liūdi

Vladas ir Patricija Sidai su šeima

A.A.

ANELEI ŽEMAITAITIENEI

mirus, sūnų Gintą su šeima ir kitus artimuosius gilia užjaučiame ir kartu liūdime.

Stasė Prekerienė
Lietuvninkų šeima

A.A.

ANELEI ŽEMAITAITIENEI

mirus, sūnų Gintą su šeima ir visą giminę, gilaus liūdesio prislėgtus, nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

Vidmantas, Audra, Vytas,
Alina Valiušaičiai,
Janina Valiušaitienė

Pranešame savo pažįstamiems, kad mūsų Mama

A.A.

ELZBIETA KLYBIENĖ,

sulaukusi 93 su viršum metų, mirė šių metų spalio 30 dieną ir buvo palaidota Cypress Hills kapinėse.

Vida Vambutas
Kostas Klybas

Puikus V. Vasyliūno koncertas

Kai klausai dr. Vytenio Vasyliūną grojant vargonais, pergveni tam tikrą muzikinio patikimumo jausmą. Esi tikras, kad šis atbaigto pasirošimo menininkas saugiai perveks klausytoją per įvairius stiliaus, technikos ir grojamų kūrinių forminio sudėtymo įmantrumus.

Spalio 21, sekmadienį, 3 val. popiet teko maloniai pasigėrėti V. Vasyliūno vargonų rečitaliu "First and Second" bažnyčioje Bostone.

J. S. Bacho Tokata ir Fuga buvo atskleista savo grožio didingume. Vargonų balsų kaita sklandžiai derinosi su Bacho kūrinio garsų blokais, kaip savo spalvingumu, taip ir dinamiškumu.

L. Vierne Cathedrales Vasyliūnas gana įtikinančiai nukėlė klausytojus į katedralinės rimties erdvę. Ramios vargonų balsų spalvos atitiko kūrinio charakteriui.

Įdomi naujiena buvo J. Juzeliūno trijų dalių koncertas vargonam. Šis daugelio muzikinių idėjų turtingas rinkinys pasižymi plačia kompozitoriaus vaizduote ir originaliu formos išdėstymu. Kiekviena dalis pakankamai skirtinga ir gabi atbaigta. V. Vasyliūnas nesunkiai nugalėjo kūrinio techniškus reikalavimus ir per visas tris dalis išlaikė veržlią modernaus veikalo nuotaiką.

Mozarto Andante jis parinko švelnių fleitų balsus, valandėlei nukreipdamas publiką nuo įtempimo, klausant sudėtingą J. Juzeliūno muziką.

Koncertas baigtas efektingu C. Franck'o Chorale in A minor. Tai gana populiarus kūrinys vargonam, dažnai grojamas vargonų solistų. Šiam kūriniui V. Vasyliūnas suteikė romantinių charakterį, vadovaudamasis daugiau ekspresyviais šio veikalo elementais.

Atsilankę į šį aukšto meninio lygio muzikos popietę karštai

"Amber Holidays"

EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ

Paskutinė šių metų ekskursija į LIETUVĄ išvyksta GRUODŽIO 26 d. — \$1247.00 (su įdomia NAUJŪJŲ METŲ programa VILNIUJE)

Kelionės maršrutas: Maskva, Vilnius, Ryga, Leningradas, Helsinkis

1985 METŲ EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ prasideda BALANDŽIO 17 d. REGISTRUOJAME JAU DABAR.

Registracijos ir informacijos reikalų skambinkite: 1-800-722-1300 (Toll Free) iš Massachusetts ir Kanados: 1-617-268-8764.

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE, INC.
393 West Broadway, p.o. box 116
South Boston, Mass. 02127

Įstaigai vadovauja:

Aldona ADOMONIS ir Albina RUDŽIŪNAS

Norintiems atsikviesti gimines atostogoms sutvarkome dokumentus. Prices are based on double occupancy and are subject to changes.

BANK-BY-MAIL

Postage paid both ways

Fast, convenient, private, safe, free!

That's what BANKING-BY-MAIL is

Greitai, prielaimai, privačiai, saugiai, nemokamai. Tai taupymas paštu So. Boston Savings Bank būdu. Ar jums reikia pinigų padėti banką ar juos atsikvisti, tai galite atlikti namie bet kurio laiku. Jūsų sluntau gavęs, bankas tuoj t

traukia sumą į sąskaitą. Prideda ir užtikrinamas, kad jūsų pinigai nepolnaukčiausius procentus, leidžiamus įstatymų.

Dėl lengvo taupymo būdo per paštą skambinkit Mr. Donahue 268-2500

arba rašykite paduotais adrsais.

MAIN OFFICE: 480 West Broadway, South Boston, 9 AM to 3:30 PM, Monday thru Friday, Saturday 10 AM to 1 PM, 268-2500

NEPONSET CIRCLE OFFICE: 740 Gallivan Blvd., 8:30 AM to 5:30 PM, Mon. - Thurs. & Fri., Thurs. - 8:30 AM to 12:30 PM, Saturday 9:30 AM to 12 Noon

South Boston Savings Bank

"ALWAYS THE LEADER"

ALFRED W. ARCHIBALD PRESIDENT

DARBININKAS

Redakcija (718) 827-1352
 Administr. (718) 827-1351
 Spaustuvė (718) 827-1350
 Vienuolynas .. (718) 235-5962
 Vyskupas (718) 827-7932

341 HIGHLAND BLVD.
 BROOKLYN, N.Y. 11207

Kultūros Židiny šį savaitgalį: lapkričio 18, sekmadienį, solistės Ginos Čapkauskienės koncertas. Pradžią 4 v. popiet. Rengia Lietuvių Moterų Klubų Federacijos New Yorko klubas.

Prof. Juozas Brazaitis, ilgametis Darbininko redaktorius ir žymus visuomenininkas, mirė 1974 lapkričio 28 — t.y. prieš 10 metų. Šios sukakties proga mišios bus aukojamos lapkričio 24, šeštadienį, 10 val. pranciškonų vienuolyno koplyčioje. Minėjimas — akademija bus surengta vėliau.

Solistė Gina Čapkauskienė iš Montrealio atvyksta lapkričio 16, penktadienį, ir sustos pas savo gimnazijos dienų draugę Živilę Jurienę. Solistės koncertas bus lapkričio 18, sekmadienį, 4 v. popiet Kultūros Židinyje.

LMK Federacijos New Yorko klubas kasmet rengia įvairius kultūrinius renginius. Šiame klubas pasikvietė solistę Giną Čapkauskienę iš Montrealio. Jos koncertas bus lapkričio 18, sekmadienį, 4 val. popiet Kultūros Židinyje. Be solistės dar programoje dalyvauja mum žinomas pianistas William Smiddy. Jis akomponuos ir solo paskambins. Po koncerto — kavutė. Taip pat bus galima įsigyti solistės naują plokštelę.

Leonardas Žitkevičius, Darbininko redakcijos narys, rugsėjo 17 ištiktas lengvo suparalyzavimo, yra labai sustiprėjęs. Lapkričio 9 iš Brooklyno ligoninės buvo — pervežtas į Long Islande esančią stiprėjančių ligonių mankštos įstaigą. Adresas: Nassau County Medical Center, 2001 Hempstead Tpke., East Meadow, N.Y. 11552. Tel. 516 542-0123. Kambarys 525. Lankymo valandos kasdien nuo 12 iki 2 val. popiet ir nuo 6 iki 8 val. vak.

Jaunimo šokiai bus lapkričio 16, penktadienį, Kultūros Židinyje, Brooklyne. Pradžią 9 val. (tuoj po "Tryptinio" tautinių šokių repeticijos). Gros brolių Kezių orkestras. Veiks užkandinė ir bufetas. Įėjimas nemokamas. Visas šios apylinkės lietuviškas jaunimas kviečiamas dalyvauti. Pantomimikas Paulius Rajekas turėjo Riverside bent kelis pasirodymus. Jį gražiai įvertino New York Times spalio 30 laidoje.

REDAKTORIUS DĖKOJA

Mano rašinys apie lietuvišką operą "Dux Magnus", spausdintas Darbininko 42 numerioje ir pavadintas "Didysis apvylimas", susilaukė gana didelio pasisekimo. Kiekvieną dieną gatau padėkos laiškus ir taip pat skambina telefonais. Atsiuntė net dovanų.

Dėkoju visiems už tą paramą ir padrašinimą pasakant tiesos žodį. Dėkoju visiems ir už laiškus ir dovanas.

K. Bužmys.

SOLISTĖS GINOS ČAPKAUSKIENĖS KONCERTAS

lapkričio 18, sekmadienį, 4 v. popiet
Kultūros Židinyje

Programoje: lietuvių liaudies dainos, lietuvių kompozitorių iškilūs kūriniai, operų arijos
Akomponuoja ir solo skambina
WILLIAM SMIDDY

Bus galima įsigyti solistės naują plokštelę.
Po koncerto — kavutė
Įėjimo auka — 5 dol.

Koncertą rengia ir visus atsilankyti kviečia

LMK FEDERACIJOS NEW YORKO KLUBAS

LIETUVA TELEVIZIJOJE

Padėkos dieną, lapkričio 22, ketvirtadienį, 10 val. vak. per 13-tą kanalą bus rodomas dokumentinis filmas "The World of Tomorrow" — Rytojaus pasaulis. Filmas yra apie 1939 metų pasaulinę parodą New Yorke. Filmas buvo rodomas New Yorke ir buvo spaudos teigiamai įvertintas. Taip pat buvo rodomas ir Bostone, kur irgi susilaukė gražių atsiliepimų.

Filme rodoma ir Lietuvių diena, kuri įvyko toje parodoje. Ją gražiai apibūdina garsus Amerikos aktorius Jason Roberts. Jis žiūrovams primena Lietuvos tragediją, kuri įvyko netrukus, kai sutarė Stalinas su Hitleriu pasidalyti tautas.

Lietuviai turėtų nepraleisti šio filmo. Ten yra daug pažįstamų veidų iš šios apylinkės ir iš kitur. Kas tą dieną negalėtų matyti šio filmo, jis bus pakartotas už poros dienų, lapkričio 24, šeštadienį, 3 val. popiet.

Kat. Moterų Kultūros draugijos koncertas bus gruodžio 8, šeštadienį, Kultūros Židinyje. Programą atliks vyrų choras Perkūnas ir tautinių šokių ansamblis Tryptinis.

Skaitytojai kviečiami ateiti į talką Darbininkui. Gal turite draugų ir pažįstamų, kurie dar neskaito Darbininko? Užsakant naujienas skaitytojams, mokama tik 12 dol. Užsakius dabar, tokie nauji skaitytojai gaus Darbininką iki šių metų galo ir per visus 1985 metus ir kiekvieną savaitę džiaugsis Jūsų dovana.

KALĖDŲ DOVANOM — LIETUVIŠKOS PLOKŠTELĖS

Paskutiniu laiku išleistos lietuviškos muzikos plokštelės, kurias malonu ir pačiam paklaustyti ir kitiems, ypač Kalėdų proga, padovanoti:

"Ar atminsi" — Danos Stanikaitytės įdainuota lietuvių kompozitorių 14 dainų. Kaina 10 dol.

"Dainuok ir šok" — J. Naktutavičiaus su D. Striugaite-Summers, palydint orkestru, įdainuota 10 lietuviškų dainų ir šokių. Plokštelės kaina 12 dol., kasetės — 10 dol.

"Gina Čapkauskienė" — lietuvių kompozitorių dainos ir operų arijos. Plokštelės arba kasetės kaina 10 dol.

"Pasakos" — 10 lietuviškų pasakų vaikam. Vilnius Records of Canada leidinys. Kaina 10 dol.

Persiuntimui pridėdama 1 dol. Šios ir kitos lietuviškos muzikos plokštelės, knygos, suvenyrai gaunami Darbininko administracijoje, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

JONO VELIČKOS IPĖDINIŲ DĖMESIUI

Prieš tryliką metų Los Angeles, Calif., mirė Jonas Velička, palikdamas Global Associates žinioje nedidelę sumą santaupų. Bendrovės vadovai kreipėsi į lietuvių organizacijas prašydami surasti jo artimuosius.

Giminės arba apie juos žinantieji malonėkite rašyti Lietuvos Generaliniam Konsulatui New Yorke: Consulate General of Lithuania, 41 West 82 Street, New York, N.Y. 10024.

Parduodami vienos ir dvejų šeimų namai Valley Stream, Elmont, Lynbrook rajonuose. Jei jūs manote parduoti savo namus Woodhavene ar Richmond Hill, aš nemokamai padarysiu jūsų namų įvertinimą. Kvieškite Ray Kivita. Įstaiga: 516 825-6511, namai: 516 872-8796.

PRANEŠIMAS. Lietuvių Enciklopedijos leidykloje galima dar gauti pilnų komplektų Lietuvių Enciklopedijos, 36 tt., kaina \$366.00, Encyklopedia Lituanica, 6 tt., — \$125.00, V. Krėvė Raštų, 6 tt. — \$32.60. Užsisakykite šiandien. Leidyklos adresas: J. Kapocius Co., P.O. Box 95, South Boston, MA 02127; telef. vakarais: (617) 282-2759.

Kun. dr. A. Paškus kalbės Kristaus Karaliaus šventės minėjime Apreiškimo parapijos salėje lapkričio 25, sekmadienį, tuoj po sumos. Taip pat bus rodomas televizijos filmas iš šv. Kazimiero iškilnių Romoje.

J. Liubinskas, Darbininko skaitytojas iš Elizabeth, N.J., atsilygindamas už metinę prenumeratą, atsiuntė 60 dol. Ačiū už savo spaudos palaikymą.

Solistas Mečys Razgaitis lapkričio 11 Aušros Vartų parapijoje, kai ten lankėsi vysk. P. Baltakis, OFM, pagiedojo Panis Angelicus ir savo sukurtą giesmę šv. Kazimiero garbei.

Patiksliname. Lapkričio 2 Darbininke, nr. 43, skelbime, kur raginimą balsuoti už Reageno-Bush pasirašė per 100 lietuvių, įsibrovė korektūros klaidų, kurias patiksliname. Turi būti: Dubauskas Vincas, Mikalauskienė Birutė, Ignaitienė Filomena.

Klaipėdos krašto prie Lietuvos prisijungimo 62 metų sukaktis bus paminėta sausio 19 d. 7 v.v., šeštadienį, Kultūros Židinio mažojoje salėje. Minėjimą rengia New Yorko šaulių kuopa su kitom draugiškom organizacijom.

Klaidos pataisymas. Pereitame Darbininko numeryje pranešant vysk. Pauliaus Baltakio telefono numerį, įsivėlė korektūros klaida. Jo telefono numeris yra toks: 718 827-7932.

Lietuvių Fondo vajeus komitetas New Yorke yra išsiuntinęs laiškus ir prašo aukų. Aukos nurašomos nuo mokesčių. Vajeus komitetas prašo visus prisiminti Lietuvių Fondą ir atsiųsti savo auką, nes iš Lietuvių Fondo procentų yra remiama kultūrinė veikla ir lituanistinės mokyklos.

Liet. Kat. Religinė Šalpa leidžia savo informacinį biuletinį pavadintą Žinios. Čia aprašomi Religinės Šalpos įvairūs žygiai, surinktos ir kitokios žinios, kurios derinasi į jų veiklą. Taip pat Religinė Šalpa išleido sąlanką, kur anglų kalba supažindinama su pačiais svarbiausiais Šalpos reikalais, sudėtos nuotraukos iš religijos persekiojimo Lietuvoje, sąžinės kalinių nuotraukos. Sąlanka dviejų spalvų, gražiai suredaguota ir išspausdinta. Ji siuntinėjama amerikiečiam ir prašoma aukų Religinei Šalpai paremti.

KALĖDINĖ DOVANA VAIKUČIAMS

Montrealyje įsikūrusi plokštelė leidykla "Vilnius" ką tik išleido plokštelę vaikam: "PASAKOS". Plokštelėje įrašytos šios pasakos: Dangus griūva, Gužučio ir gervės piršlybos, Milžinai, Našlaitėlis ir milžinas, Slibinas devynagalvis, Kuriu, kuriu pečiuką, Ein saulelė aplink dangų, Perkūno ginčas su velniu, Plungės pilies kalnas, Eglė žalčių karalienė. Plokštelės viršelis papuoštas vaikų kūryba. Kaina su persiuntimu 11 dol. Gaunama: Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Bridges — tai tiltai tarp vyresnės kartos ir jaunųjų, kurie nepaskaito lietuviškos spaudos. Kalėdų proga geriausia dovana užsakyti jaunimui Bridges. Žurnalas aplankys jaunuosius 10 kartų per 1985 metus ir primins Jūsų sveikinimą. Visa tai tik už 5 dol. Gauta daug gražių atsiliepimų iš Bridges skaitytojų, kurie didžiuojasi esą lietuviais. Nepagalėkime lietuviškam jaunimui progos susipažinti su lietuviškais klausimais, gyvenimu okupuotoje Lietuvoje. Tuoj pat užsakykite Bridges, kreipdamiesi adresu: Bridges, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207. Metinė prenumerata tik 5 dol.

KALĖDINĖM DOVANOM LIETUVIŠKOS KNYGOS

Dvi naujai Darbininko išleistos knygos tik už 12 dol. Tai Jurgio Gliaudos "Kovo ketvirtoji" — romanas iš šv. Kazimiero gyvenimo ir Antano Gailiūšo "Visai atsitinka" — įdomių novelių rinkinys.

Gaunama Darbininko administracijoje, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y.

K. ŽIDINY KONCERTUOJA SOLISTĖ GINA ČAPKAUSKIENĖ

Kultūros Židinio scenoje jau seniai seniai bedainavo solistė Gina Čapkauskienė. Dabar ją su koncertu pakvietė LMK Federacijos New Yorko klubas. Jos koncertas bus lapkričio 18, šį sekmadienį, 4 v. popiet didžiojoje Kultūros Židinio salėje.

Solistė Gina Čapkauskienė yra apkeleivusi ir Kanadą, ir Ameriką, ir P. Ameriką, ir Australiją bedainuodama, belinksmindama žmones. Ji turi gražų ir stiprų koloratūrinį soprano balsą. Yra dainavusi daugely lietuviškų operų pastatymų, nuolat dainuoja Montrealio muzikiniuose renginiuose.

Šiam koncertui ji pasirinko lietuvių kompozitorių kūrinius. Tie kompozitoriai yra O. Metrikienė, J. Gruodis, J. Govėdas, J. Gaidelis, B. Budriūnas. Antroje dalyje bus arijos iš operų, iš Romeo ir Julija, iš Rigoletto, iš Pulko dukte.

Jai akomponuoja mum jau gerai pažįstamas William Smiddy. Jis taip pat paskambins Griego, Chopino, Scriabino, Schumanno, Rachmaninoffo kūrinių. Jis yra koncertavęs garsiausiose pasaulio muzikinėse scenose. Tai tikrai bus gražus koncertas.

Solistė Gina Čapkauskienė lapkričio 18, šį sekmadienį, koncertuoja Kultūros Židinyje.

tas, graži popietė, skirta muzikai ir dainai. Solistė taip pat atsižėva ir naują plokštelę, kurią bus galima įsigyti.

RENGINIAI KULTŪROS ŽIDINY

Lapkričio 16 — Jaunimo šokiai.

Lapkričio 17 — Privatus.

Lapkričio 18 — Koncertas — L.M. Federacijos New Yorko klubas.

Lapkričio 24 — Privatus.

Gruodžio 1 - 2 — Paroda — Tautodailės institutas.

Gruodžio 8 — Koncertas — L. K. Moterų Kultūros Draugija.

Gruodžio 15 — Kūčios — New

Yorko skautai. Vakarieni — Perkūno choras.

Gruodžio 29 — Privatus.

Gruodžio 31 — Naujų Metų sutikimas — "Jinai ir trys gintarai".

STUDENTŲ ŽIEMOS KURSAI

Studentų Ateitininkų Sąjungos centro valdyba organizuoja žiemos kursus Neringoje nuo gruodžio 26 iki sausio 1.

Programoje — paskaitos, slidinėjimas ir Naujųjų Metų sutikimas.

Kviečiamas rimtas lietuviškas jaunimas. Mokestis už savaitę tik 75 dol. Slidinėjimo išlaidos atskirai.

Informacijos reikalais skambinti: Algirdui Lukoševičiui — 718 849-6083 arba Ramintai Pemkutei — 312 426-2120.

JAUNIMO KURSAI

Jaunimo kursai, ruošiami Moksleivių Ateitininkų Sąjungos, vyks Padėkos dienos savaitgalį Vermonte, Neringos stovykloje. Kursų vyriausia vadovė bus dr. Mirga Girniuvienė.

Informacijos reikalais skambinti: Bostone — M. Girniuvienei 617 692-4625, New Yorke — D. Kuolienei 914 739-8296, Connecticute — D. Dzikienei 203 521-6028.

Kviečiamas visas jaunimas — gimnazistai ir studentai.

LIETUVOS KARIUOMENĖS ATKŪRIMO SUKAKTIES MINĖJIMAS

lapkričio 18 d., sekmadienį,
Apreiškimo parapijoje

11.00 val. iškilmingos mišios už mirusius ir žuvusius už Lietuvos laisvę karius, savanorius, partizanus

12:30 val. (tuoj po pamaldų) parapijos salėje

minėjimas:

Paskaitą skaitys Tėv. Placidus Barius, OFM. Kūrėjų - savanorių pagerbimas.

J. Matulaitienės vadovaujamas tautinių šokių ansamblis TRYPTINIS.

Deklamacijos.

Po programos vaišės.

Organizacijos prašomos dalyvauti su vėliavomis.

Visus maloniai kviečia

L.K.V.S. RAMOVĖS,

L. K. Birutės d-jos

skyriai New Yorke,

S. Kudirkos šaulių kuopa ir

L. kūrėjai — savanoriai

Įėjimo auka — \$4.00